

«Η Διαχείριση των Υδατικών Πόρων» -
Παρουσίαση της Γνώμης της Ο.Κ.Ε.
στο Μέγαρο Ακαδημίας Αθηνών

Σελ. 2

Έκφραση Γνώμης Προτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. με θέμα
«Επιστροφή Φ.Π.Α. και Ε.Φ.Κ. πετρελαίου κίνησης επί των
επιδοτήσεων που λαμβάνουν οι αγρότες ειδικού καθεστώτος»

Σελ. 13

Έκφραση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. επί του Σχεδίου Νόμου
«Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλη-
σης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις»

Σελ. 15

Γνωμοδότηση της Ε.Ο.Κ.Ε.: «Ο ρόλος των μικροεπι-
χειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων στην οικο-
νομική ζωή και στον ευρωπαϊκό παραγωγικό ιστό»

Σελ. 10

Έκφραση Γνώμης Προτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. επί
των «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Κοινοτικής
Προτοβουλίας URBAN II 2000 - 2006»

Σελ. 14

Έκφραση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. επί των «Επιχειρησιακών
Προγραμμάτων της Κοινοτικής Προτοβουλίας
INTERREG III 2000 - 2006»

Σελ. 16

«Το Μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΒΟΥΛΗ

Πραγματοποιήθηκε την Τρί-
τη, 8 Απριλίου 2003, στην
Παλαιά Βουλή, εκδήλωση
που διοργάνωσε η Οικονομική
και Κοινωνική Επιτροπή της
Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), στο πλαίσιο
της ελληνικής Προεδρίας, με
θέμα «Το Μέλλον της Ευρωπαϊκής
Ένωσης», και κεντρικό ομιλητή
τον κ. Jean-Luc Dehaene, πρώην
Πρωθυπουργό του Βελγίου και
Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής
Συντακτικής Συνέλευσης.

Συνέχεια στη σελ. 8

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Σελ. 3

Pat Cox

Πρόεδρος του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

«Μετανάστευση - Οικονομική και Κοινωνική Ενσωμάτωση των Μεταναστών»

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Η Οικονομική και Κοινο-
νική Επιτροπή της Ελ-
λάδος (Ο.Κ.Ε.) διοργά-
νωσε, στο πλαίσιο της ελλη-
νικής Προεδρίας, Διεθνή Συ-
διάσκεψη στην Αθήνα, στις 27
και 28 Φεβρουαρίου 2003, με
θέμα «Μετανάστευση - Οικ-
ονομική και Κοινωνική Ενσω-
μάτωση των Μεταναστών».

Την εκδήλωση χαιρέτησαν οι
Υπουργοί Εσωτερικών, Δημό-
σιας Διοίκησης και Αποκέ-
ντρωσης κ. Κ. Σκανδαλίδης,
Συνέχεια στη σελ. 4

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης

Πραγματοποιήθηκε στις 19 και 20 Ιουνίου
2003 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσα-
λονίκης, στο Πόρτο Καρράς στη Χαλκιδική.

Στη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ο Πρό-
εδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της
Ελλάδος καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής και η Υπεύ-
θυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων Δρ. Μάρθα
Θεοδώρα συναντήθηκαν με τον Πρόεδρο του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Pat Cox και το
Διευθυντή του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβου-
λίου στην Αθήνα κ. Γεώργιο Κασσιμάτη.

Ο κ. Cox εξέφρασε τις ιδιαίτερα θετικές εντυπώσεις
του από την ελληνική Προεδρία και τόνισε το ρόλο
που καλούνται να έχουν οι πολίτες της Ε.Ε. στα
δρώμενά της.

Επίσης, ο κ. Κιντής και η κα Θεοδώρα συμμετείχαν
σε παράλληλες εκδηλώσεις που οργανώθηκαν στη
διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

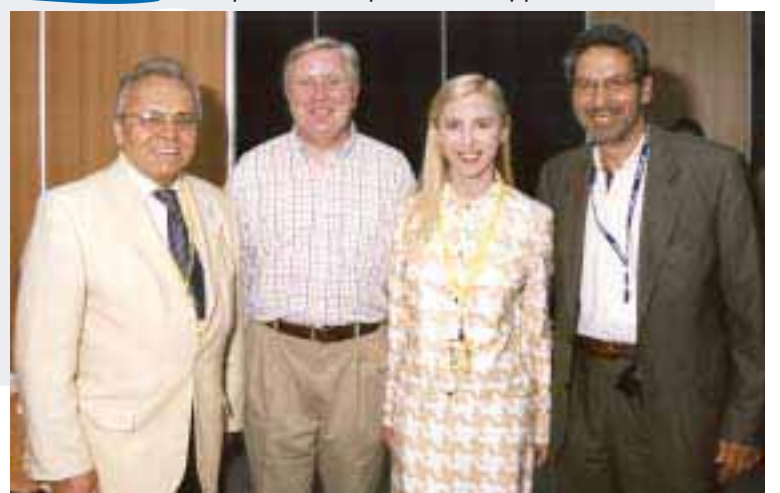
«Οι Καταναλωτές και η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η Οικονομική και Κοι-
νωνική Επιτροπή της
Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) και
η Ευρωπαϊκή Οικονομική
και Κοινωνική Επιτροπή,
με την υποστήριξη της Ευ-
ρωπαϊκής Επιτροπής, συν-
διοργάνωσαν -στο πλαίσιο
της ελληνικής Προεδρίας
και με αφορμή την παγκό-
σμια ημέρα καταναλωτή-

Συνέχεια στη σελ. 6

«Η Διαχείριση των Υδατικών Πόρων»

Παρουσίαση της Γνώμης της Ο.Κ.Ε. στο Μέγαρο Ακαδημίας Αθηνών

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «Η Διαχείριση των Υδατικών Πόρων», την Τετάρτη 2 Απριλίου 2003, στο Μέγαρο Ακαδημίας Αθηνών.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με αφορμή την έκφραση Γνώμης Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. για τη Διαχείριση των Υδατικών Πόρων.

Στην εκδήλωση οι κ.κ. Δημήτριος Κυριαζής, Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε. (Α' Ομάδα) και Κωνσταντίνος Κόλλιας, Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. (Β' Ομάδα), παρουσίασαν τη Γνώμη, ενώ ο κ. Γρηγόριος Παπανίκος, Γενικός Γραμματέας της Ο.Κ.Ε., αναφέρθηκε στο ρόλο του θεσμού. Τη Γνώμη σχολίασαν ο κ. Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος, Πρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, ο κ. Ναπολέων Μαραβέγιας, Πρόεδρος του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε.) και καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς και ο κ. Γεώργιος Γκέκας, Γενικός Διευθυντής του Ινστιτούτου Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.).

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων ως αναγκαία και ικανή συνθήκη της αειφόρου ανάπτυξης και παραπέμπει στη συγκρότηση και εφαρμογή ολοκληρωμένης πολιτικής νερού με την ένταξη και ενιαία θεώρηση όλων των διαστάσεων της διαχείρισης των υδατικών πόρων: τεχνικών, περιβαλλοντικών, αναπτυξιακών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών.

Προτείνει, ακόμη, αποκεντρωμένη και συμμετοχική διαχείριση του νερού που προϋποθέτει τη διαχείρισή του στο κατώτατο δυνατό διοικητικό επίπεδο και εντός των φυσικών ορίων της υδρολογικής λεκάνης με προϋπόθεση την ένταξη, την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων όλων των φορέων της τοπικής κοινωνίας και των χρηστών του νερού.

Συνάντηση με τον Πρόεδρο του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Γαλλίας

Ο Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Γαλλίας κ. Jacques Dermagne επισκέφθηκε την Ελλάδα στις αρχές Μαρτίου.

Την Τρίτη, 4 Μαρτίου 2003, ο κ. Dermagne παρέθεσε δείπνο προς τιμήν της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος στον Αστέρα Βουλιαγμένης. Στο δείπνο παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής, ο Αντιπρόεδρος κ. Δημήτρης Πολίτης και η Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων κα Μάρθα Θεοδώρα. Επίσης, ο πρέσβης της Γαλλίας στην Ελλάδα κ. Ripert.

Τόσο ο κ. Dermagne, όσο και ο κ. Κιντής τόνισαν την άσπογη συνεργασία του Συμβουλίου με την Επιτροπή και αναφέρθηκαν στη δυνατότητα ανάληψης κοινών πρωτοβουλιών μετά το πέρας της ελληνικής Προεδρίας.

ΔΚΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Ιδιοκτησία:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Κ.Ε.)

Έδρα:

Αμβρ. Φραντζή 9, 117 43 Αθήνα
Τηλ.: 210.92.49.510-3, Fax: 210.92.49.515

Εκδότης:

καθηγητής **Α. Κιντής**, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Επιτροπή Σύνταξης:

Δ. Κυριαζής, Δ. Πολίτης, Ν. Λιόλιος
Αντιπρόεδροι της Ο.Κ.Ε.

Επιμέλεια Έκδοσης:

Μ. Θεοδώρου, Υπεύθυνη Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Ο.Κ.Ε.

Επιμέλεια Κειμένων:

Μ. Γιαννακούρου, Μ. Ιωαννίδου, Αθ. Παπαϊωάννου

Επιστημονικοί Συνεργάτες της Ο.Κ.Ε.

Μ. Θεοδώρου, Υπεύθυνη Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Ο.Κ.Ε.

Β. Γεωργοπούλου, Μ. Γεωργοπούλου, Ζ. Μπουτσιώλη, Κ. Ρεμπεστέκου, Δ. Σαρρή

Εκδήλωση της Παγκόσμιας Τράπεζας

Πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή, 28 Μαρτίου 2003, ομιλία του κ. Ζαφείρη Τζαννάτου, Συμβούλου της Παγκόσμιας Τράπεζας, στα γραφεία της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος στην Αθήνα.

Ο κ. Τζαννάτος παρουσίασε τη νέα Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, με τίτλο «Εργασιακές Συλλογικές Συμβάσεις: Οικονομικά αποτελέσματα σε παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον». Η Έκθεση, η οποία βασίζεται σε περισσότερες από χίλιες μελέτες, υπογραμμίζει το θετικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η σύναψη Συλλογικών Συμβάσεων μεταξύ κοινωνικών εταίρων, προσφέροντας όχι μόνο στη βελτίωση των συνθηκών ζωής των εργαζομένων, αλλά και στην ενίσχυση της οικονομικής παραγωγικότητας και

ανταγωνιστικότητας μιας χώρας.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν το Προεδρείο, Μέλη της Εκτελεστικής

Επιτροπής και της Ολομέλειας της Ο.Κ.Ε., ακαδημαϊκοί, εμπειρογνώμονες, στελέχη υπουργείων κ.ά.

Σ Υ Ν Ε Ν Τ Ε Υ Ξ Η

Pat Cox

Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

“...το αναντικατάστατο συστατικό μιας επιτυχημένης προνοιακής οικονομίας είναι μια αναπτυσσόμενη οικονομία.”

Πώς βλέπετε το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών μέσα στο νέο περιβάλλον που προκύπτει μετά τη διεύρυνση;

Οι Ευρωπαϊκοί Θεσμοί έχουν για πολλά χρόνια προωθήσει την ιδέα του κοινωνικού διαλόγου και της κοινωνικής συνεργασίας. Έχουμε, όπως ξέρετε, την Επιτροπή των Περιφερειών από το ένα μέρος, και, με πολύ μεγαλύτερη διάρκεια, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Και αυτή είναι μια προσπάθεια να παράσχουμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια πλατφόρμα που να αποτελεί πανομοιότυπο για το κράτος μέλος, ή σε περιφερειακό επίπεδο, του ρόλου των αναγνωρισμένων κοινωνικών εταίρων: των συνδικαλιστικών φορέων, των εργοδοτών, των αγροτών κ.λπ. Νομίζω ότι μια υγιής κοινωνία των πολιτών είναι ένα αναπόσπαστο τμήμα μιας υγιούς δημοκρατικής κοινωνίας. Και, βλέπουμε, ως παράδειγμα, ότι ήταν η κοινωνία των πολιτών στην Πολωνία, σε ένα ναυπηγείο πριν από 20 χρόνια, που πυροδότησε τη θρυαλλίδα που τελικά έριξε τον κομμουνισμό. Η δύναμη της κοινωνίας των πολιτών, λοιπόν, δεν πρέπει να υποτιμάται και νομίζω ότι οι ευρωπαϊκοί θεσμοί το αναγνωρίζουν αυτό και προσπαθούν να παρέχουν σταθερές οδούς επικοινωνίας. Εμείς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε πολλές διαφορετικές περιοχές πολιτικής φέρνουμε πολλούς πρωταγωνιστές της κοινωνίας των πολιτών. Και αυτή τη χρονιά, για παράδειγμα, επειδή είναι η Ευρωπαϊκή Χρονιά για τους Αναπήρους, θα διοργανώσουμε στις Βρυξέλλες μια Ευρωπαϊκή Βουλή με ανθρώπους με αναπηρία, από άκρου εις άκρον της Ένωσης και στα νέα κράτη, ώστε να ακουστούν οι ανησυχίες τους.

Πιστεύετε ότι με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα πράγματα θα προχωρήσουν γρηγορότερα ή θα καθυστερήσουν, επειδή, όπως γνωρίζετε, υπάρχουν ανισότητες ανάμεσα στα κράτη-μέλη και υπάρχουν προβλήματα που πρέπει να λυθούν;

Αρχικά, θα έλεγα ότι η διεύρυνση είναι ένα υπέροχο πράγμα. Σκεφτείτε την Ευρώπη διαιρεμένη βάνουσα από τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, πρώτα το φασισμό, μετά τον κομμουνισμό, που καταπίεσαν τόσο μεγάλο κομμάτι από την ήπειρό μας. Τώρα για πρώτη φορά, ως ελεύθεροι και κυρίαρχοι λαοί, οι λαοί που κυριαρχήθηκαν από την πρώην Σοβιετική Ένωση στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη, είναι σε θέση να κάνουν μια ελεύθερη επιλογή, και επιλέγουν να είναι κομμάτι από κάτι που η ιστορία τους απέκλεισε, και δεν αποκλείστηκαν από δική τους επιλογή. Τα μηνύματα που έρχονται από τα δημοψηφίσματα στις υποψήφιες χώρες είναι αισιόδοξα. Ο αριθμός των θετικών ψήφων είναι τεράστιος. Νομίζω ότι είναι για όλη την Ευρώπη μια κατάσταση, στην οποία δεν μπορεί να χάσει. Είναι καλό για τη σταθερότητα και τη συμφιλίωση και την ειρήνη, όταν δεν έχουμε «σιδηρούν παραπέτασμα», την ένταση ενός ψυχρού πολέμου, και τις εξαιρετικές δαπάνες σε αμυντικό εξοπλισμό, για την πιθανότητα να εισβάλλουμε ο ένας στον άλλο. Καλό γιατί φέρνει, στο κατόπι της πολιτικής σταθερότητας, την πιθανότητα για οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη. Αυτές οι οικονομίες έχουν περάσει από δραματικές μεταμορφώσεις ήδη. Πριν από 10 χρόνια η Πολωνία ήταν οικονομία που κατά 75% ανήκε στο δημόσιο τομέα και το κράτος. Τώρα είναι 75% στον ιδιωτικό τομέα. Πριν από 10 χρόνια το 70% του εμπορίου της Πολωνίας πήγαινε στο εμπορικό σύστημα της ΚΟΜΕΚΟΝ. Τώρα 70% πηγαίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή είναι μια θαυμάσια αλλαγή και νομίζω ότι προσφέρει ξανά μια πραγματική ευκαιρία για κάθε πλευρά

να αναπτυχθεί στους όρους εισαγωγής/εξαγωγής. Και μετά, υπάρχουν κρυμμένοι βαθμοί σταθερότητας στους οποίους έχουμε ωφεληθεί, αλλά δεν τους έχουμε μετρήσει. Ένα παράδειγμα, όταν συνέβη το ατύχημα στο Τσερνομπίλ το 1986, η Δημοκρατία της Ιρλανδίας στον Ατλαντικό ωκεανό, όπου μένω, δέχτηκε κάποια από τα απόβλητα που μεταφέρθηκαν από τα σύννεφα. Και διαπραγματευτήκαμε, ως ένα μέρος της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αυτά τα κράτη, ότι οι αντιδραστήρες του τύπου του Τσερνομπίλ θα κλείσουν πρόωρα με την οικονομική μας βοήθεια, για λόγους διατήρησης/αειφορίας, συνεχούς πολιτικής για το περιβάλλον, και για αυτούς τους ευρύτερους λόγους μέριμνας για τη δημόσια υγεία. Μαντεύω, τότε, ότι θα είναι μια πιο διαφοροποιημένη Ευρώπη. Κατά μέσο όρο, αυτά τα κράτη έχουν ένα επίπεδο εισοδήματος περίπου στο 40%, ή λιγότερο, του υπάρχοντος Ευρωπαϊκού μέσου όρου, και αυτό σημαίνει ότι μένουν πίσω. Ο αντίλογος είναι ότι έχουν πολύ δυναμικό για ανάπτυξη. Όταν η χώρα μου, η Δημοκρατία της Ιρλανδίας, μπήκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1973, ήμασταν η φτωχότερη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχουμε περάσει μια δραματική μεταμόρφωση, και -χωρίς να είμαι αφελής, η ιστορία ενός κράτους δεν είναι ποτέ η ιστορία ενός άλλου κράτους- ελπίζω ότι κατά κάποιο τρόπο αυτή θα είναι και η εμπειρία των άλλων κρατών, και μπορούμε όλοι να είμαστε δικαιούχοι σε τέτοια άνοδο.

Τι ρόλο θα παίξει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε μια διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση;

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, πρώτον, έχει υπάρξει ένας ενθουσιώδης υποστηρικτής της διεύρυνσης. Δεύτερον, έχουμε ξεκαθαρίσει τις πολιτικές ομάδες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έχουμε χτίσει δεσμούς με κόμματα και πολιτικούς στα νέα κράτη. Τρίτον, ως Πρόεδρος έχω επισκεφτεί και μιλήσει στη Βουλή κάθε κράτους-μέλους, και, στα περισσότερα, έχω πάει δύο φορές. Έχω συμμετάσχει σε όλα τα συντονισμένα δημοψηφίσματα. Έχουμε εισάγει ένα σύστημα παρατήρησης, ώστε ακόμη κι έναν ολόκληρο χρόνο πριν γίνει νόμος η διεύρυνση, αρχίζουμε τη διαδικασία της προ-ένταξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αφενός, ώστε να μάθουμε πώς να χειριζόμαστε το νέο μας δυναμικό -το οποίο παρεμπιπτόντως περιλαμβάνει εννέα νέες γλώσσες ως γλώσσες εργασίας του Κοινοβουλίου, που προστέθηκαν στις ήδη υπάρχουσες 11 γλώσσες εργασίας- και αυτό είναι ένα τεράστιο έργο για εμάς. Αφετέρου, ώστε αυτά τα νέα μέλη να μπορέσουν να απομυθοποιηθούν τι είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ώστε και τα ίδια να μπορέσουν να εξηγήσουν καλύτερα σε ό,τι αφορά την Ανάδειξη της Ευρωπαϊκής Πολιτικής. Συνεπώς, είμαστε ολόψυχα αφοσιωμένοι σε αυτό, πολύ αποφασισμένοι για την επιτυχία του και, θα έλεγα, δίνουμε έναν ισχυρό ηγετικό ρόλο θεσμικά στην Ευρώπη.

Όπως όλοι γνωρίζουμε το κράτος κοινωνικής πρόνοιας είναι κομμάτι του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Βλέπετε τρόπους με τους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να εκπληρώσει την ανάγκη για πιο ανταγωνιστικά προϊόντα και παράλληλα να υποστηρίξει αυτό το κράτος κοινωνικής πρόνοιας;

Δεν πιστεύω ότι υπάρχει κάποια σημαντική κίνηση στην Ευρώπη, σε κανένα από τα κράτη-μέλη, που θα ήθελε να εγκαταλείψουμε την ιδέα ενός προνοιακού μοντέλου. Δεν πιστεύω ότι υπάρχει κάποιο ένστικτο στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στους μεγαλύτερους πολιτικούς της θεσμούς για

να στραφούμε σε μια ωμή μορφή εγκατάλειψης του ατόμου, σε καθαρό ατομικισμό. Λοιπόν, είναι ξεκάθαρο στις σύγχρονες παγκόσμιες συνθήκες το να προσαρμόσουμε αυτό που κάνουμε. Το να προσαρμοστούμε είναι μια απαίτηση, το να εγκαταλείψουμε δεν είναι. Και στην περιοχή της προσαρμογής υπάρχει ένας ικανός αριθμός θεμάτων που παρουσιάζονται. Ένα από αυτά, για παράδειγμα, έχει να κάνει με την ανεργία και τα επιδόματα ανεργίας. Υπήρξε μια ιστορία στο παρελθόν στην Ευρώπη, στην πληρωμή του επιδόματος ανεργίας σε σχέση με την ηλικία του αποδέκτη -από την στιγμή που κάποιος έμενε άνεργος- αλλά χωρίς να αφιερώνεται κανένα κομμάτι του στην επανεκπαίδευση αυτού του ανθρώπου. Τώρα, λοιπόν, υπάρχει μεγαλύτερη εστίαση σε αυτό που ονομάζουμε ενεργά πρότυπα πρόνοιας, για να δοθούν κίνητρα περαιτέρω εκπαίδευσης ή περαιτέρω ανάπτυξης και αυτοεξέλιξης, παρά στα παθητικά πρότυπα πρόνοιας, που σου έδιναν κάποια χρήματα, αλλά συχνά σε άφηναν περιθωριοποιημένο και εξαρτημένο. Άρα, τα κομμάτια του ενεργού προτύπου πρόνοιας δεν είναι μια εγκατάλειψη της προνοιακής έννοιας, αλλά μια προσαρμογή. Και μετά έχουμε, φυσικά, σε πολλά κράτη στην Ευρώπη μια δημογραφική εμπειρία, που είναι πολύ ξεχωριστή, όπου αυτή τη στιγμή συμβαίνουν δύο πράγματα ταυτοχρόνως. Ένα από αυτά είναι ότι έχουμε περισσότερους γέροντες ανθρώπους, και αυτό είναι κάτι που πρέπει να γιορτάσουμε. Είναι ένα μέτρο βελτιωμένης υγείας, βελτιωμένης πρόνοιας, συνεπώς είναι ένα όφελος του κράτους πρόνοιας. Αλλά έχουμε και κάτι άλλο επίσης, ότι πολλοί άνθρωποι που είναι πολύ υγιείς και πολύ νέοι, χάρη στα δημοσιονομικά και κοινωνικά μας κίνητρα βγαίνουν πολύ νωρίτερα στη σύνταξη. Για παράδειγμα, μιλούσα πρόσφατα με τον πρωθυπουργό της Γαλλίας. Μοιράστηκα μαζί του μια στατιστική που διάβασα, πιστεύω ότι την γνωρίζει και ο ίδιος. Πριν από 20 χρόνια στη Γαλλία για τους άνδρες μεταξύ 55 και 64, ένα ποσοστό 65% ήταν εργαζόμενοι. Σήμερα, αυτό το ποσοστό είναι 38%. Αυτοί δεν είναι γέροι, με τη συμβατική έννοια του όρου. Είναι νέοι άνθρωποι, αλλά σε συστήματα που τους έδωσαν ένα κίνητρο να παραιτηθούν. Ίσως χρειάζεται να κοιτάξουμε και τα κίνητρα επίσης, να δώσουμε ένα κίνητρο για να μένουν, γιατί αυτό μπορεί να βοηθήσει ώστε να συνεισφέρουν στην ευρύτερη πρόνοια. Και, ένα τελικό σχόλιο που θα έκανα, είναι ότι υποφέρουμε από σχετικά αργούς ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρώπη, είτε ο οικονομικός κύκλος είναι υψηλός είτε χαμηλός. Χρειάζεται να βελτιώσουμε τους ευρωπαϊκούς ρυθμούς ανάπτυξης, μέσα από την έρευνα και την εξέλιξη, μέσα από την ανάπτυξη και τη παραγωγικότητα, μέσα από την καλύτερη εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού. Και το χρειαζόμαστε αυτό, γιατί το αναντικατάστατο συστατικό μιας επιτυχημένης προνοιακής οικονομίας είναι μια αναπτυσσόμενη οικονομία. Χωρίς ανάπτυξη, έχεις χαμηλό εισόδημα. Με χαμηλό εισόδημα και χαμηλά φορολογικά έσοδα για το κράτος, έχεις πίεση στις δαπάνες για την πρόνοια. Και έτσι με αυτόν τον τρόπο, είμαι αισιόδοχος για το τι χρειάζεται να προσαρμοστούμε. Και ένα τελικό σχόλιο, ενόσω μιλάμε για το προνοιακό μοντέλο, είναι ότι ποικίλλει πολύ ανάμεσα στα κράτη μας. Κάποια από τα κράτη μας ξοδεύουν μόνο 30% από το εθνικό ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν), μέσω του προϋπολογισμού των κρατών. Κάποια από τα κράτη ξοδεύουν σχεδόν 60%. Συνεπώς δεν υπάρχει μια και μοναδική, ομογενοποιημένη ευρωπαϊκή άποψη.

«Μετανάστευση - Οικονομική και Κοινωνική

Συνέχεια από τη σελ. 1

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Δ. Ρέππας, ο Βουλευτής κ. Χρ. Μαρκογιαννάκης ως εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Χρ. Παπαδόπουλος ως εκπρόσωπος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου. Επίσης, χαιρέτησαν η Υφυπουργός Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής της Πολωνίας κα Κτ. Tokarska - Biernacka και ο Πρέσβης κ. Sv. Berkovic του Υπουργείου Εξωτερικών της Κροατίας.

Στις δύο ημέρες της Συνδιάσκεψης μίλησαν οι Πρόεδροι και Γενικοί Γραμματείς από τις Οικονομικές και Κοινωνικές Επιτροπές της Αυστρίας, του Βελγίου, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Ολλανδίας, της Ουγγαρίας, της Ρουμανίας, της Φινλανδίας, της Σερβίας, του Καμερούν, του Μαυρικού, του Μαλί, καθώς επίσης και εκπρόσωπος της Ο.Κ.Ε. της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, μίλησαν ο κ. Δ. Εσδράς, εκπρόσωπος του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης και η κα ΕΙ. Mueller, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Γυναικών Δικηγόρων.

Από ελληνικής πλευράς μίλησαν οι Βουλευτές κ. Θ. Πάγκαλος και κα Μ. Δαμανάκη, οι Ευρωβουλευτές κα Α. Καραμάνου, και οι κ.κ. Αλ. Μπαλάς και Ι. Κουκιάδης. Επίσης, εκ μέρους των Υπουργείων Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας μίλησαν αντίστοιχα η κα Κ. Γιαννέτου και ο κ. Ι. Πανόπουλος.

Από την ακαδημαϊκή κοινότητα μίλησαν οι καθηγητές κ.κ. Κ. Κοσκινάς, Αλ. Σαρρής και Φ. Τσαλίκoglou.

Τις απόψεις των εργοδοτών, των εργαζομένων και των λοιπών φορέων ανέπτυξαν αντίστοιχα οι κ.κ. Ν. Αναλυτής, Αντιπρόεδρος του Σ.Ε.Β., Χρ. Πολυζωγόπουλος, Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε. και Ν. Γιατράκος, πρώην Δήμαρχος Αθηναίων.

Τα συμπεράσματα της Συνδιάσκεψης συνόψισε ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής ως εξής:

Γενικό συμπέρασμα

Η μετανάστευση είναι ένα μόνιμο φαινόμενο που δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί αποσπασματικά από τα διάφορα κράτη. Οι εθνικές πολιτικές πρέπει να συνδυασθούν με τις διεθνείς πολιτικές, ευρωπαϊκές και μη, γιατί το φαινόμενο της μετανάστευσης έχει μία υπερεθνική διάσταση και δεν μπορεί να προσεγγισθεί μεμονωμένα από ένα κράτος.

Κατά τα λοιπά, τα συμπεράσματα διακρίνονται ως εξής:

Ι. Πολιτικές στο πλαίσιο ενός κράτους

Στο εσωτερικό μιας χώρας που υποδέχεται μετανάστες, θα πρέπει η πολιτική για τους μετανάστες και τη μετανάστευση να είναι πολύπλευρη και να αρθρώνεται γύρω από τρεις βασικούς άξονες:

α. Όροι νομιμοποίησης: Είναι εξαιρετικά δύσκολο να ακολουθήσει ένα κράτος μια αυστηρά επιλεκτική πολιτική ως προς τι είδους μετανάστες επιθυμεί. Θα πρέπει όμως να διαμορφώσει τους όρους εκείνους που θα επιτρέπουν στους, έτσι κι αλλιώς, υπάρχοντες μετανάστες να πάντων να είναι «άφαντοι», να δηλωθούν και να νομιμοποιηθούν εφ' όσον μπορούν να αποδείξουν ότι αντιστοιχούν σε ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Για να γίνει αυτό, θα πρέπει οι σχετικές διαδικασίες να είναι απλές, να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια (θέμα στο οποίο μπορούν να συμβάλουν θετικά οι κοινωνικοί εταίροι) και από ρεαλισμό.

β. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μεταναστών: Πρέπει να δοθούν ίσα δικαιώματα σε ό,τι αφορά την

εργασία, την ασφάλιση, την υγεία, την παιδεία των νομίμων μεταναστών. Η εξίσωση των δικαιωμάτων θα δώσει κίνητρα στους μετανάστες να νομιμοποιηθούν και θα μειώσει τα κίνητρα στους εργοδότες να απασχολούν μετανάστες μόνο και μόνο γιατί οι ημεδαποί κοστίζουν πιο πολύ. Προς το σκοπό αυτό θα πρέπει να ενισχυθούν και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί (π.χ. επιθεωρήσεις εργασίας) και να διευκολυνθεί η πρόσβαση στα δικαστήρια και εν γένει στις αρχές.

Τα δικαιώματα αυτά θα πρέπει να συνοδεύονται και από αντίστοιχες υποχρεώσεις, όπως η φορολογία, η καταβολή ασφαλιστικών εισφορών, η υποχρεωτική εκπαίδευση για τα παιδιά κ.λπ.

γ. Κοινωνική αντιμετώπιση των μεταναστών: Τα προβλήματα των μεταναστών σε μια ξένη χώρα δεν είναι μόνο οικονομικά ή νομικά. Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί και η έλλειψη επαφής με την υπόλοιπη κοινωνία, το πολιτιστικό χάσμα με τους ημεδαπούς. Το πρόβλημα αυτό βεβαίως επιδεινώνεται από ένα άλλο πρόβλημα που αφορά την υπόλοιπη κοινωνία, δηλαδή το ρατσισμό και την ξενοφοβία.

Η πολιτική στον τομέα αυτό δεν πρέπει να προέλθει μόνο από το κράτος και θα πρέπει να διαθέτει φαντασία. Οι κοινωνικοί φορείς, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι εθελοντικοί οργανισμοί, οι θρησκευτικές οργανώσεις είναι από τη φύση τους σε πολύ καλύτερη θέση, από ό,τι το απρόσωπο κράτος, να ρίξουν τα τείχη με τους μετανάστες, να δημιουργήσουν συνθήκες προσέγγισης και αλληλοκατανόησης.

Ως προς τους μετανάστες, θα πρέπει οι προσπάθειες να λαμβάνουν υπ' όψιν και τις ιδιαιτερότητες της κάθε εθνικότητας μεταναστών. Δεν μπορεί κανείς να έχει την ίδια πολιτική ενσωμάτωσης για τους προερχό-

Ενσωμάτωση των Μεταναστών»

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

μενους π.χ. από την Ανατολική Ευρώπη και την ίδια για όσους προέρχονται από την Ασία.

Ως προς την υπόλοιπη κοινωνία, θα πρέπει να καταδειχθούν οι θετικές συνέπειες της μετανάστευσης που είναι σήμερα υποβαθμισμένες στη συλλογική κοινωνική συνείδηση. Ο ρατσισμός δεν είναι μια έμφυτη τάση αλλά δημιούργημα των οικονομικών και κοινωνικών συγκυριών, της απουσίας επαφής και της έλλειψης ενημέρωσης για τις αληθινές παραμέτρους της μετανάστευσης.

Με τις παρατηρήσεις αυτές δεν απαλλάσσεται το κράτος από τις ευθύνες του. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην πολιτική κατοικίας και εκπαίδευσης. Σε κάθε χώρα υπάρχει ο γνωστός θεσμός των εργατικών κατοικιών στις οποίες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση και οι νόμιμοι, εργαζόμενοι αλλοδαποί ώστε να δημιουργούνται οικισμοί με ημεδαπούς και μετανάστες.

Σε ό,τι αφορά τα σχολεία, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί ο θεσμός των πολυ-πολιτισμικών σχολείων. Και αν η πολιτική ενσωμάτωσης δεν πετύχει στους μεγαλύτερης ηλικίας μετανάστες, σίγουρα πρέπει να πετύχει στα παιδιά των μεταναστών που από τη μια μεριά θα πρέπει να διδάσκονται τη γλώσσα των γονέων τους, αλλά από την άλλη θα εξοικειώνονται σταδιακά με τη γλώσσα, την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας όπου βρίσκονται. Και, βέβαια, κερδισμένα θα είναι και τα παιδιά των ημεδαπών, καθώς θα διευρύνουν τους ορίζοντές τους γνωρίζοντας συνομηλικούς τους από άλλες χώρες.

II. Πολιτικές στο κοινοτικό και το διεθνές πλαίσιο

Υπάρχει επιτακτική ανάγκη δημιουργίας ενιαίας ευρωπαϊκής πολιτικής στο θέμα αυτό, κάτι που, σύμφωνα με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, θα πρέπει

να λάβει σάρκα και οστά μέχρι το Μάιο του 2004, αλλά κάτι τέτοιο, με δεδομένες τις μέχρι τώρα καθυστερήσεις, μοιάζει εξαιρετικά δύσκολο.

Οι κοινοτικές πολιτικές θα πρέπει να κινηθούν σε δύο επίπεδα:

α. Έλεγχος των μεταναστευτικών ροών

Κατ' αρχήν θα πρέπει να ελεγχθούν οι δύο βασικές αιτίες που προκαλούν τη μετανάστευση: η φτώχεια του Τρίτου Κόσμου και οι πόλεμοι.

Ως προς τη φτώχεια, θα πρέπει να ενισχυθεί η αναπτυξιακή βοήθεια αλλά ταυτόχρονα να δοθεί έμφαση στον έλεγχο των σκοπών για τους οποίους αυτή διατίθεται και στη διαφάνεια του τρόπου διάθεσής τους. Παράλληλα, θα πρέπει να συνδυασθεί αυτή η βοήθεια και με την υποχρέωση των κρατών που ωφελούνται να πράξουν ό,τι είναι δυνατό για τον έλεγχο της εξωτερικής τους μετανάστευσης. Στο θέμα της φτώχειας δεν μπορούν να γίνουν θαύματα αλλά, πάντως, θα πρέπει να προσπαθήσουμε να μειωθεί το χάσμα αντί να διευρύνεται, όπως συμβαίνει σήμερα.

Ως προς τον πόλεμο, μπορούν να γίνουν πράγματα με πολύ αμεσότερα αποτελέσματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αναπτύξει κοινή εξωτερική πολιτική και βασικός στόχος της θα πρέπει να είναι η προαγωγή της ειρήνης.

Πέραν όμως από τα αίτια, υπάρχουν και οι μηχανισμοί εκείνοι που επιτρέπουν -έναντι αδράς αμοιβής- σε έναν απελπισμένο άνθρωπο από το μακρινό Αφγανιστάν να φθάσει στην Ευρώπη κάτω από άθλιες συνθήκες. Τα κυκλώματα διακίνησης ανθρώπων θα πρέπει να καταπολεμηθούν. Το σχετικό Πρωτόκολλο του Ο.Η.Ε. είναι ένα καλό βήμα αλλά χρειάζεται και η επιχειρησιακή υλοποίησή του από

τις αστυνομίες, που θα πρέπει να συνεργασθούν στενά προς το σκοπό αυτό.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών, υπάρχει θέμα της φύλαξης των συνόρων. Δεν υπάρχουν αυταπάτες για εκμηδένιση της μετανάστευσης. Η μείωση του αριθμού των μεταναστών που έρχονται ανεξέλεγκτα θα επιτρέψει και τη δημιουργία των συνθηκών αξιοπρεπούς μεταχείρισης όσων μεταναστών έρχονται νόμιμα. Για όλους αυτούς τους λόγους, η φύλαξη των εξωτερικών της Ε.Ε. συνόρων είναι τόσο εθνική υπόθεση όσο και ευρωπαϊκή και θα πρέπει προς το σκοπό αυτό να διατεθούν οι αναγκαίοι πόροι προς τις χώρες που αντικειμενικά και λόγω της θέσης τους αποτελούν τις πύλες της μετανάστευσης.

β. Οικονομικά και κοινωνικά μέτρα της Ε.Ε. για τους μετανάστες

Παρά το ότι το θέμα δεν ανήκει στον τρίτο πυλώνα και κατά συνέπεια δεν απαιτείται πλειοψηφία στη λήψη των αποφάσεων, η Ε.Ε. έχει κάνει μικρά βήματα προόδου στον τομέα αυτό. Είναι χαρακτηριστικές οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Οδηγία για την οικογενειακή επανένωση, ζήτημα δηλαδή που αποτελεί μία μόνο πτυχή του πολύπλευρου αυτού ζητήματος.

Η πολιτική για τη μετανάστευση δεν θα πρέπει να είναι μια επί μέρους πολιτική που θα ενσωματώνεται σε άλλες πολιτικές, αλλά θα πρέπει να αποκτήσει αυτονομία και να προσεγγίζεται με ολοκληρωμένο και όχι αποσπασματικό τρόπο.

Στο πλαίσιο του επόμενου κοινοτικού πλαισίου στήριξης θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη χρηματοδότηση πολιτικών για την ενσωμάτωση των μεταναστών.

«Οι Καταναλωτές και η Διεύρυνση

Συνέχεια από τη σελ. 1

Ευρωπαϊκό Συνέδριο με θέμα «Οι Καταναλωτές και η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης», στις 14 και 15 Μαρτίου 2003, στη Θεσσαλονίκη (Ξενοδοχείο «Mediterranean Palace»).

Στην εκδήλωση συμμετείχαν αρμόδιοι Υπουργοί, Ευρωβουλευτές, εκπρόσωποι οργανώσεων καταναλωτών από την Ελλάδα και το εξωτερικό, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης, συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ο.Κ.Ε., της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος και των Ο.Κ.Ε. άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Τις εργασίες του Συνεδρίου ολοκλήρωσε, εκ μέρους της ελληνικής Προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Άκης Τσοχατζόπουλος.

Τα θέματα που απασχόλησαν τις εργασίες του Συνεδρίου ήταν η προστασία των καταναλωτών στο επίπεδο της διευρυμένης Ευρώπης, η ανάπτυξη βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης, η προσαρμογή της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Καταναλωτών στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας και η διερεύνηση των προοπτικών των πολιτικών κατανάλωσης στη νέα Ευρώπη.

Τα συμπεράσματα του Συνεδρίου συνόψισε ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., καθηγητής κ. Ανδρέας Κινητής ως εξής:

Η Διεύρυνση αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες δημοκρατικές προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή Ένωση και μια ιστορική ευκαιρία για τη δημιουργία ενός ενιαίου πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού χώρου. Η Διεύρυνση θα ευνοήσει αμφίδρομα τόσο τα 15 κράτη-μέλη, όσο και τις νέες χώρες. Θα προσθέσει στην εσωτερική αγορά δεκάδες εκατομμύρια νέους πολίτες και θα διευρύνει την ποικιλία των πολιτιστικών νοοτροπιών, όσον αφορά στη νομοθεσία, την παραγωγικότητα, το εμπόριο, την κοινωνική συμπεριφορά. Μακρο-χρόνια αναμένεται να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο και να προωθήσει την πολιτική και οικονομική σταθερότητα σε ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο.

Στο πλαίσιο της Διεύρυνσης, οι νέες χώρες είχαν την υποχρέωση να υιοθετήσουν το κοινοτικό κεκτημένο στο εθνικό τους δίκαιο, γεγονός που σημαίνει ότι έπρεπε να μεταφέρουν και να εφαρμόσουν, στις τοπικές τους αγορές, διατάξεις που ίσχυαν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα πρέπει να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες ακόμη,

ώστε το θεσμικό απόθεμα που έχει δημιουργηθεί και η κουλτούρα που αναπτύχθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο να περάσει στις τοπικές κοινωνίες των νέων χωρών, να περάσει στον ίδιο το λαό.

Το γεγονός ότι ο καταναλωτής επηρεάζεται από τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, αναδεικνύει την οριζόντια φύση της πολιτικής καταναλωτών, υπό την έννοια ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιταγές της προστασίας των καταναλωτών και η γνώμη τους κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή των αποφάσεων που μπορούν να επηρεάζουν τα συμφέροντά τους, οποιοδήποτε και αν είναι το πολιτικό επίπεδο στο οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις αυτές.

Στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών πραγματοποιήθηκαν κατά τις περασμένες δεκαετίες σημαντικές βελτιώσεις για τους καταναλωτές στην Ευρώπη. Παράλληλα με βασικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια και την υγεία των καταναλωτών, πραγματοποιήθηκαν κυρίως μεγάλα βήματα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών. Θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες προκειμένου οι εν λόγω βελτιώσεις να εφαρμοστούν και στη διευρυμένη Ένωση. Οι ανάλογες πιέσεις από τις οργανώσεις καταναλωτών μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Η αυξημένη ευαισθησία της κοινής γνώμης στα θέματα προστασίας του καταναλωτή, η εξέλιξη της τεχνολογίας, η καθιέρωση του ευρώ, ο ανταγωνισμός που εντείνεται καθημερινώς και ξεπερνά με μεγάλη ευκολία τα εθνικά σύνορα καθιστούν, για μια φορά ακόμη, επιτακτική την ανάγκη για περισσότερη και καλύτερη ενημέρωση και επίλυση προβλημάτων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και του επιχειρηματικού κόσμου, σε θέματα ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών. Πρέπει να γίνουν πολλά για να δημιουργηθεί και να τονωθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ενιαία αγορά, δεδομένου ότι η Διεύρυνση της Ένωσης διαφοροποιεί ακόμη περισσότερο την κατάσταση.

Ως εκ τούτου, κρίθηκε αναγκαίο να αναπτυχθεί μια ευρωπαϊκή εκπαίδευση των καταναλωτών ώστε να μπορούν οι ίδιοι να λαμβάνουν μέτρα για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους. Η έννοια της "προστασίας των κατανα-

της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

λωτών" δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στα "οικονομικά συμφέροντα". Η ενημέρωση και η εκπαίδευση είναι, επίσης, πολύ σημαντικές, ιδίως για τα άτομα που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Η δημιουργία της κοινωνίας των πληροφοριών θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την εξασφάλιση της παροχής πληροφοριών σε μεγαλύτερο αριθμό καταναλωτών, αλλά οι ανάγκες εκείνων που δεν έχουν τακτική πρόσβαση δεν θα πρέπει να παραβλέπονται.

Ενημέρωση, πληροφόρηση, εκπροσώπηση των καταναλωτών δεν είναι δυνατή χωρίς τις οργανώσεις των καταναλωτών. Σκοποί, λοιπόν, των καταναλωτικών οργανώσεων είναι να αναδεικνύουν τα προβλήματα, να ενημερώνουν τους καταναλωτές, να τους εκπροσωπούν στα κέντρα λήψης αποφάσεων, να παρεμβαίνουν στους παραγωγούς και τους προμηθευτές για επίλυση διαφορών τους και να παρεμβαίνουν στους φορείς που νομοθετούν, ώστε να λειτουργεί η αγορά προς όφελος όλων των εμπλεκόμενων μερών. Η συμμετοχή των οργανώσεων των καταναλωτών στη χάραξη πολιτικής καταδεικνύει τη σημασία που έχουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και η κοινωνία των πολιτών στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική.

Ως βασικές προϋποθέσεις, για την ευόδωση των επιχειρούμενων προσπαθειών για αποτελεσματικές και βιώσιμες πολιτικές κατανάλωσης, αναδείχθηκαν οι ακόλουθες:

- Η καλύτερη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου και η κάλυψη των νομοθετικών κενών για την προστασία των καταναλωτών, που οφείλονται κυρίως στον κατακερματισμό των εθνικών και κοινοτικών κανόνων, με τη θεσμοθέτηση ενός απλού, συνεκτικού, αξιόπιστου και αποτελεσματικού νομικού πλαισίου που θα ισχύει ανεξαρτήτως της φύσης της εμπορικής πρακτικής.
- Η προώθηση νέων στρατηγικών και μέτρων πολιτικών κατανάλωσης, με συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης της προστασίας των καταναλωτών σε όλες τις άλλες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης: εσωτερική αγορά, περιβάλλον, βιώσιμη ανάπτυξη, εξωτερικό εμπόριο κ.λπ. Η προστασία των καταναλωτών πρέπει να διεισδύσει σε όλες τις πολιτικές.
- Οι αλλαγές σε κοινωνικά πρότυπα και συμπεριφορές. Χωρίς μετακίνηση της συμπεριφοράς του καταναλωτή από τον ατομικισμό, την υπερκατανάλωση και εν

τέλει χωρίς στροφή του πολίτη από την αγορά της ποσότητας στην αγορά της ποιότητας και της ουσίας, καμία κηδεμονία κανόνων και ελεγκτικών οργανισμών δεν είναι ικανή να εξασφαλίσει την ευημερία με ποιότητα ζωής για όλους. Επομένως, οι πολιτικές κατανάλωσης αποτελούν ένα πολυδιάστατο ζήτημα, έχουν τη νομική, διοικητική, οικονομική αλλά και την κοινωνικο-πολιτιστική τους διάσταση. Πρέπει λοιπόν, πρώτα πρώτα να είναι συνεκτικές μεταξύ τους, να ενσωματώνουν και να αξιοποιούν την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, να είναι προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου οικονομικο-κοινωνικού περιβάλλοντος και να συμπεριλαμβάνουν τη συμμετοχή των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια, ο έλεγχος και η αποτελεσματικότητα.

- Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ των καταναλωτών πρέπει να παρέχει τις βασικές απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας αλλά και πληροφόρησης, ώστε οι καταναλωτές να έχουν τη δυνατότητα σωστών επιλογών. Θα πρέπει, λοιπόν, να υπάρχει μία εστίαση στο ουσιαστικό μέρος των πληροφοριών και όχι να υπάρχουν πάρα πολλές πληροφορίες και μια ευθύνη για τις παραλείψεις πληροφοριών που είναι κρίσιμες για το συγκεκριμένο θέμα. Είναι αναγκαίο να τεθούν κανόνες πληροφόρησης για να είναι αποτελεσματική η πληροφόρηση.

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει, είναι ότι τα προβλήματα, οι υφιστάμενες ανεπάρκειες και οι προσδοκίες πρέπει να ληφθούν υπόψη στη μελλοντική κατεύθυνση των πολιτικών κατανάλωσης, πολιτικών που είχαν μέχρι τώρα έναν αποσπασματικό χαρακτήρα και δεν περιελάμβαναν τομείς, όπως λ.χ. την ποιότητα των υπηρεσιών, δημοσίων και μη, καθώς και τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές για τις οποίες υπάρχει κοινοτική πρωτοβουλία για έκδοση οδηγίας πλαισίου. Επιπλέον, η προστασία των καταναλωτών πρέπει να επιχειρείται σε συνάφεια με τις άλλες πολιτικές και με τις μελλοντικές ανάγκες. Αναγκαίο είναι, επίσης, οι πολιτικές κατανάλωσης να κατατείνουν στην εκπλήρωση της κοινής επιταγής για αειφόρο ανάπτυξη. Ανάπτυξη δηλαδή, που εξασφαλίζει την ευημερία στο παρόν, χωρίς όμως να διακυβεύεται η ικανότητα και των επόμενων γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες στο μέλλον.

«Το Μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΒΟΥΛΗ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Στην εκδήλωση συμμετείχαν επίσης με εισηγήσεις τους η κα Μαριέττα Γιαννάκου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και ο κ. Παναγιώτης Ιωακειμίδης, καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Μέλη της Ευρωπαϊκής Συντακτικής Συνέλευσης.

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο κ. Κωνσταντίνος Βρεττός, Αντιπρόεδρος της Βουλής. Παρέστησαν επίσης οι κ.κ. Νικόλαος Γκεσούλης, Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Παναγιώτης Σγουρίδης, Αντιπρόεδρος της Βουλής και Ηλίας Πλασκοβίτης, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και εκπρόσωποι κομμάτων, Πρεσβειών και φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής, στην εναρκτήρια ομιλία του, αναφέρθηκε στη σημασία της ανάπτυξης της κοινωνικής διάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο ρόλο των κοινωνικών εταίρων στην ενδυνάμωση της συμμετοχικής δημοκρατίας, με συνεισφορά τόσο στο διάλογο μεταξύ των κοινωνικών και οικονομικών φορέων, όσο και στο διάλογο με την κοινωνία των πολιτών γενικότερα.

Ο Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Συντακτικής Συνέλευσης κ. Jean-Luc Dehaene, στην ομιλία του, αναφέρθηκε στην αποστολή της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης, που είναι η επαναθεμελίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις νέες συνθήκες διεύρυνσης και τη διαμόρφωση του διεθνούς ρόλου της Ένωσης.

Επίσης, παρουσίασε την πρόοδο που έχει επιτευχθεί έως τώρα στις εργασίες της Συνέλευσης και ανέλυσε τα θέματα στα οποία έχει επέλθει συμφωνία και θα αποτελέσουν κοινοτικό κεκτημένο. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στη βούληση για μία κοινή συντακτική συνθήκη που θα ενσωματώνει τις υπάρχουσες Συνθήκες και το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, στην οργάνωση της Ένωσης ως ενιαίο σύνολο και την ενδυνάμωση των θεσμών που εργάζονται για το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον.

Επιπλέον, αναφέρθηκε στα θέματα για τα οποία δεν έχει επιτευχθεί ακόμη συναίνεση, δηλαδή τη διαδικασία λήψης αποφάσεων με πλειοψηφία, τον καθορισμό του οικονομικού πλαισίου και του πλαισίου εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις.

Τέλος, ο κ. Dehaene τόνισε την ανάγκη επίτευξης ευρύτερης συναίνεσης και υποστήριξης από την κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να είναι ουσιαστική η επιρροή της Συνέλευσης στην προσεχή διακυβερνητική διάσκεψη.

Η κα Μαριέττα Γιαννάκου και ο καθηγητής κ. Παναγιώτης Ιωακειμίδης παρουσίασαν τις ελληνικές θέσεις στο πλαίσιο των εργασιών της Συνέλευσης, με έμφαση στην ανάγκη μετεξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε πολιτική ένωση ομοσπονδιακού χαρακτήρα, την ισόρροπη ανάπτυξη των θεσμών, την ισοτιμία των κρατών-μελών, την επέκταση της λήψης αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία, καθώς και την ανάγκη ανάπτυξης κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τη διατύπωση ερωτήσεων του ακροατηρίου προς τους ομιλητές.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη σύσταση Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας

COM(2003) 305 τελικό

Στις 24 Ιουνίου 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την υιοθέτηση απόφασης του Συμβουλίου -COM(2003) 305 τελικό- για τη σύσταση Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας με νέα νομική βάση.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας είχε συσταθεί με απόφαση του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 (2000/436/ΕΚ) για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής για την κοινωνική προστασία και λειτουργεί από τότε. Η Συνθήκη της Νίκαιας, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003, προβλέπει στο νέο άρθρο 144 της συνθήκης ΕΚ την αναδιαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής. Ο σκοπός της παρούσας απόφασης του Συμβουλίου είναι να συσταθεί η Επιτροπή σύμφωνα με τη νέα νομική βάση.

Στο σκεπτικό του σχεδίου απόφασης αναφέρθηκε ότι:

α) η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας, που συστάθηκε με την απόφαση 2000/436/ΕΚ, απέδειξε σαφώς τη χρησιμότητά της ως συμβουλευτικού οργάνου τόσο του Συμβουλίου όσο και της Επιτροπής, και συνέβαλε στην ανάπτυξη της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, όπως αυτή ορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα και ότι

β) μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Νίκαιας την 1η Φεβρουαρίου 2003, μια Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας με πρόσθετα καθήκοντα θα πρέπει να αντικαταστήσει την υπάρχουσα Επιτροπή με την ίδια ονομασία, προκειμένου να μπορέσει να συνεχίσει το έργο της.

Το Συμβούλιο αποφάσισε τα εξής:

Τη συγκρότηση της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας με συμβουλευτικό χαρακτήρα, με σκοπό να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σε θέματα πολιτικών κοινωνικής προστασίας. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι οι ακόλουθες:

«α) να παρακολουθεί την κοινωνική κατάσταση και την εξέλιξη των πολιτικών κοινωνικής προστασίας στα κράτη μέλη και στην Κοινότητα,

β) να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και δοκιμασμένων πρακτικών μεταξύ των κρατών-μελών και της Επιτροπής,

γ) με την επιφύλαξη του άρθρου 207, να καταρτίζει εκθέσεις, να διατυπώνει γνώμες ή να αναλαμβάνει άλλες δραστηριότητες στους τομείς της αρμοδιότητάς της, είτε κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας» (Άρθρο 1).

Για την εκπλήρωση της εντολής της, η Επιτροπή θα συνεργάζεται με τους κοινωνικούς εταίρους.

Κάθε κράτος-μέλος και η Επιτροπή διορίζουν δύο αντιπροσώπους, οι οποίοι μπορούν να επικουρούνται από δύο αναπληρωτές. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή εξασφαλίζουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο να υπάρχει ισορροπία μεταξύ των δύο φύλων στη σύνθεση των αντιπροσωπειών. Επίσης, η Επιτροπή μπορεί να απευθύνεται σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες όταν το επιβάλλουν τα θέματα που εξετάζει.

Η Επιτροπή εκλέγει τον πρόεδρό της μεταξύ των αντιπροσώπων των κρατών-μελών για μη ανανεώσιμη θητεία διάρκειας δύο ετών. Ο/η πρόεδρος επικουρείται από τέσσερις αντιπρόεδρους, εκ των οποίων δύο εκλέγονται από την Επιτροπή μεταξύ των μελών της για διετή θητεία. Ο τρίτος είναι αντιπρόσωπος του κράτους-μέλους που ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου και ο τέταρτος είναι αντιπρόσωπος του κράτους-μέλους που θα ασκήσει την επόμενη Προεδρία.

Συναντήσεις στις Βρυξέλλες

Πραγματοποιήθηκαν, στις 6 Φεβρουαρίου 2003, συναντήσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος στις Βρυξέλλες.

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής, ο Γενικός Γραμματέας κ. Γρηγόριος Παπανίκος και η Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων κα Μάρθα Θεόδωρου είχαν συνάντηση με τον Πρόεδρο κ. Paul Winder και το Γενικό Γραμματέα κ. Jean Glorieux του Εθνικού Συμβουλίου της Εργασίας του Βελγίου.

Στη συνέχεια, η ελληνική αντιπροσωπεία επισκέφθηκε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και είχε συνάντηση με τον π. πρωθυπουργό του Βελγίου και Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Συντακτικής Συνέλευσης κ. Jean-Luc Dehaene. Στη διάρκεια της συνάντησης ο κ. Κιντής ενημέρωσε τον κ. Dehaene για τις δραστηριότητες της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος στο πλαίσιο της ελληνικής Προεδρίας.

Ομιλία του Γενικού Γραμματέα της Ο.Κ.Ε. στο LSÉ

Το Ελληνικό Παρατηρητήριο του London School of Economics οργάνωσε μία σειρά διαλέξεων την άνοιξη του 2003, στο Λονδίνο, με επιφανείς ομιλητές όπως ο Ευρωβουλευτής κ. Γ. Κατηφόρης, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Γ. Παπαντωνίου, ο Υπουργός Τύπου και Μ.Μ.Ε. κ. Χρήστος Πρωτόπαπας κ. ά.

Από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος συμμετείχε ως κεντρικός ομιλητής, σε διάλεξη που δόθηκε στις 11 Μαρτίου 2003, ο Γενικός Γραμματέας της κ. Γρηγόριος Παπανίκος. Ο κ. Παπανίκος παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Ελληνικές μεταναστευτικές τάσεις και πολιτικές μετανάστευσης», η οποία περιείχε και τα συμπεράσματα της διεθνούς συνδιασκέψεως που οργανώθηκε από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδος, στο πλαίσιο της ελληνικής Προεδρίας, το Φεβρουάριο του 2003.

Εκλογή Εκτελεστικής Επιτροπής της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος

Την Πέμπτη, 27 Φεβρουαρίου 2003, διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη της νέας Εκτελεστικής Επιτροπής της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.).

Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. εξελέγησαν οι κ.κ. Νικόλαος Αναλυτής, Χαράλαμπος Κεφάλας, Νικόλαος Σκορίνης (Α' Ομάδα), Κωνσταντίνος Κόλλιας, Στέφανος Λαϊμός, Κωνσταντίνος Παπαντωνίου (Β' Ομάδα) και Νικόλαος Γιατράκος, Ιωάννης Κορκόβελος και Χρήστος Σπίρτζης (Γ' Ομάδα).

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ**«Η χρηματοδότηση των συστημάτων υγείας: επιλογές για την Ευρώπη»**

Συγγραφείς: Elias Mossialos, Anna Dixon, Josep Figueras, Joe Kutzin

Ο σχεδιασμός των συστημάτων υγείας, επιτυγχάνοντας την ίδια στιγμή τη διατήρηση της βιωσιμότητάς τους, την ισότητα στην πρόσβαση και χρηματοδότηση, καθώς και την αποδοτικότητα των υπηρεσιών υγείας αποτυπώνεται στο βιβλίο «Η χρηματοδότηση των συστημάτων υγείας: επιλογές για την Ευρώπη».

Το βιβλίο αποτελείται από δώδεκα κεφάλαια, επιτρέποντας στους συγγραφείς να αναπτύξουν και να αναλύσουν τρεις διαφορετικές θεματικές ενότητες. Η πρώτη αφορά στις διαφορετικές πηγές εσόδων των συστημάτων υγείας. Η δεύτερη αναφέρεται στην επίδραση των διαφόρων τρόπων χρηματοδότησης, όσον αφορά στην επίτευξη των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών στόχων και η τρίτη εξετάζει εκείνους τους

παράγοντες που επηρεάζουν την εφαρμογή των χρηματοδοτικών συστημάτων.

Η φορολογία, η κοινωνική ασφάλιση, η ιδιωτική ασφάλιση και οι ιδιωτικές πληρωμές συνιστούν τους τέσσερις βασικούς τρόπους χρηματοδότησης της υγείας. Άμεσοι ή έμμεσοι, γενικοί ή ειδικοί και εθνικοί ή τοπικοί φόροι αποτελούν τρεις επιμέρους κατηγορίες της φορολογίας, ως τρόπου χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας. Σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση, η χρηματοδότηση επιτυγχάνεται από τις εισφορές για την υγεία, που υπολογίζονται μέσω των κρατήσεων από τον μισθό των εργαζομένων και μέσω της συμμετοχής των εργοδοτών επί ένα ποσοστό του μισθού. Οι εργαζόμενοι και άλλοι δικαιούχοι των υγειονομικών παροχών είτε έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν το ασφαλιστικό ταμείο που επιθυμούν, είτε εγγράφονται στα διάφορα ασφαλιστικά ταμεία βασιζόμενοι στη φύση του επαγγέλματός τους ή τον τόπο διαμονής τους.

Η ιδιωτική ασφάλιση υγείας επιλέγεται είτε από τους ιδιώτες, είτε από τους εργοδότες, για λογαριασμό των εργαζομένων τους και το ασφαλιστικό δύναται να βασίζεται στο ιατρικό ιστορικό των ιδίων των ασφαλισμένων, στο ιατρικό ιστορικό των κατοίκων μιας γεωγραφικής περιοχής, ή στο ιατρικό ιστορικό μιας ομάδας ασφαλισμένων, που συνήθως απασχολούνται στην ίδια επιχείρηση.

Οι ιδιωτικές πληρωμές από τους ίδιους τους ιδιώτες και καταναλωτές των υπηρεσιών υγείας αποτελούν τον τέταρτο τρόπο χρηματοδότησης και χαρακτηρίζονται είτε ως τυπικές, είτε ως άτυπες. Το ποσοστό του κόστους των υπηρεσιών υγείας, που πληρώνεται απευθείας από τους ιδιώτες, διαφέρει μεταξύ των διαφόρων χωρών.

«Το Εργατικό Δίκαιο σε αναζήτηση νέων στόχων»

Συγγραφέας: Γιώργος Σπυρόπουλος

τ. Διευθυντής στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας
(Μελέτη που δημοσιεύτηκε στην Επιθεώρηση Εργατικού Δικαίου, τόμος 61ος, σελ. 1265 επ., 2002)

Ο συγγραφέας περιγράφει τις εξελίξεις στο οικονομικό, κοινωνικό και τεχνικό περιβάλλον και εν συνεχεία παρουσιάζει τις επιδράσεις αυτών των αλλαγών στο χώρο του εργατικού δικαίου.

Το «Εργατικό Δίκαιο σε αναζήτηση νέων στόχων» αποτελείται από τρεις ενότητες:

1. Συρρίκνωση του προστατευτικού ρόλου του εργατικού δικαίου.
2. Κρίση της συλλογικής διάστασης του εργατικού δικαίου.
3. Μελλοντικές προοπτικές.

Στην πρώτη ενότητα γίνεται αναφορά στις τέσσερις μορφές συρρίκνωσης του προστατευτικού ρόλου του εργατικού δικαίου.

1. **Εξατομίκευση της εργασιακής σχέσης.** Η αύξηση της ανεργίας και η ανάπτυξη της προσωρινής και μερικής απασχόλησης συμβάλλουν στην υποχώρηση της μισθωτής εργασίας και την απομόνωση των εργαζομένων.

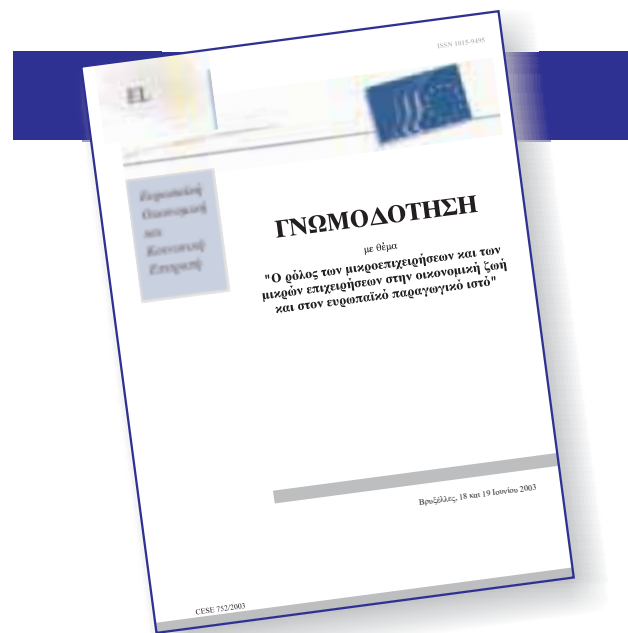
2. **Ευελιξία της εργασίας.** Μια από τις κυριότερες συνέπειες των πολιτικών ευελιξίας είναι η αποδυνάμωση της αρχής της σταθερότητας της ατομικής σχέσης εργασίας.

3. **Αποκέντρωση των μηχανισμών του εργατικού δικαίου.** Οι τάσεις αποκέντρωσης των αποφάσεων εργασιακής φύσης από το εθνικό επίπεδο στο επίπεδο της επιχείρησης, οδηγούν στη μη βελτίωση των «κοινωνικών κεκτημένων» των εργαζομένων.

4. **Αμφισβήτηση του ρόλου του κράτους.** Αν και η συμμετοχή του κράτους στις εργασιακές σχέσεις αποτελεί γνώρισμα των ευρωπαϊκών κρατών, οι συνεχείς ιδιωτικοποιήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων συνέβαλαν στη μείωση των παροχών του κράτους-πρόνοιας.

Στη δεύτερη ενότητα αποτυπώνεται η κρίση της συλλογικής διάστασης του εργατικού δικαίου, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Σε εθνικό επίπεδο, η αποδυνάμωση του κράτους και των συνδικαλιστικών και εργοδοτικών οργανώσεων οδήγησαν στην εξασθένηση των φορέων των συλλογικών εργασιακών σχέσεων, ενώ αντίθετα, στο διεθνές περιβάλλον, δεν ενισχύεται η άποψη για την ανάπτυξη ενός ισχυρού υπερεθνικού συλλογικού εργατικού δικαίου.

Τέλος, ο συγγραφέας αφού καταγράφει τους κυριότερους κινδύνους για το εργατικό δίκαιο, όπως ευελιξία της εργασίας και υποβάθμιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων, προτείνει προτεραιότητες δράσεων όπως τη διαφύλαξη του προστατευτικού ρόλου και ενίσχυση της συλλογικής διάστασης του εργατικού δικαίου, καθώς και το συντονισμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Η γνωμοδότηση αυτή υιοθετήθηκε κατά την 400ή σύνοδο Ολομέλειας της 18ης και 19ης Ιουνίου 2003 (συνεδρίαση της 18ης Ιουνίου 2003), της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Εγκρίθηκε με 89 ψήφους υπέρ, 12 κατά και 11 αποχές.

Εισαγωγικά, η Ε.Ο.Κ.Ε. παρατηρεί ότι ο ρόλος που διαδραματίζουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Οικονομίας έχει πλέον επισήμως αναγνωριστεί. Η πορεία που έχει διανυθεί ως σήμερα ήταν χρήσιμη και σημαντική, όχι όμως ικανοποιητική. Είναι αναγκαίο να θεσπιστούν νέες κατηγορίες, κατά πρώτον πολιτισμικές και κατόπιν οικονομικές και στατιστικές, που να προσεγγίζουν τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων μικρότερων διαστάσεων.

Το σημείο αναφοράς υπήρξε αναμφίβολα ο «Χάρτης των μικρών επιχειρήσεων» με παρεμβάσεις για την ενθάρρυνση και υποστήριξη των μικρών επιχειρήσεων. Ο «Χάρτης» εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Φέιρα της Πορτογαλίας, κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής Προεδρίας.

Το Νοέμβριο του 2001 η Ε.Ο.Κ.Ε. κατόρθωσε γνωμοδότηση για τον ευρωπαϊκό Χάρτη των μικρών επιχειρήσεων, όπου επεσήμανε ότι οι επιστημονικοί και πανεπιστημιακοί κύκλοι της Ευρώπης δεν είχαν εξετάσει τις μικρές επιχειρήσεις και τις συνιστώσες τους.

Στην παρούσα Γνώμη η Ε.Ο.Κ.Ε. παρατηρεί ότι για να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, ο Χάρτης θα πρέπει να αποκτήσει νομική αξία και να προβλεφθούν χρηματοδοτήσεις που θα συμβάλουν στην πραγματοποίηση των στόχων που αναφέρθηκαν, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Όπως αναφέρεται στην Πράσινη Βίβλο, η Ευρώπη πρέπει να προωθήσει αποτελεσματικότερα την επιχειρηματικότητα, ενώ χρειάζονται περισσότερες νέες και δυναμικές επιχειρήσεις. Απαιτούνται, επίσης, δράσεις που θα ενδυναμώσουν τον υπάρχοντα παραγωγικό ιστό, ο οποίος χαρακτηρίζεται ακόμη και σήμερα από υψηλά επίπεδα θνησιμότητας, κυρίως κατά τα πρώτα στάδια ζωής των μικρών επιχειρήσεων.

Προς το σκοπό αυτό προσδιορίστηκαν τα εξής θέματα, στα οποία πρέπει να υπάρξει περαιτέρω έρευνα και ενημέρωση:

- η συμβολή των επιχειρήσεων πολύ μικρών διαστάσεων στην ανάπτυξη της οικονομίας της Ε.Ε,
- η προσοχή σε ορισμένα θέματα ειδικού ενδιαφέροντος ή σε θέματα που αφορούν μικρά τμήματα της αγοράς, όπως η αυτόνομη εργασία, η λαθραία απασχόληση, η πρόσβαση στις πιστώσεις και οι επενδύσεις κεφαλαίων κινδύνου, η αγορά υπηρεσιών στις επιχειρήσεις κ.ά.,
- τα προβλήματα που συνδέονται με την εκπροσώπηση σε διεθνές πλαίσιο,
- ο ρόλος των μικροεπιχειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων στην ανάπτυξη της οικονομικής δημοκρατίας.

Το στατιστικό οικονομικό σενάριο

Σχετικά με τον ορισμό της μικρής και μεσαίας επιχείρησης η Επιτροπή ορίζει ως ΜΜΕ τις επιχειρήσεις που απασχολούν έως 250 άτομα, τις οποίες διακρίνει σε μεσαίες επιχειρήσεις (50-249 άτομα), μικρές (10-49 άτομα) και μικροεπιχειρήσεις (έως και 9 άτομα). Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο στην Ε.Ε. υπάρχουν περίπου 20 εκατομμύρια επιχειρήσεις (το 2000), χωρίς το γεωργικό τομέα. Από αυτές το 98% είναι μικρές επιχειρήσεις. Η χώρα της Ε.Ε. με το πιο υψηλό ποσοστό μικροεπιχειρήσεων είναι η Ιταλία με 94,9% και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**«Ο ρόλος των μικροεπιχειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων στην οικονομική ζωή και στον ευρωπαϊκό παραγωγικό ιστό»****Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ε.Ο.Κ.Ε.)**

ακολουθεί η Σουηδία με 93,3%. Στη Δανία, τη Γερμανία, την Αυστρία και τη Μ. Βρετανία κυριαρχούν οι μεσαίες επιχειρήσεις. Για την Ελλάδα δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

Τα στοιχεία που υποβάλλονται δείχνουν την ελλιπή διαθεσιμότητα οικονομικών στατιστικών και αναλύσεων σχετικά με την πραγματικότητα των μικρών επιχειρήσεων και των μικροεπιχειρήσεων. Η ΜΜΕ συνηθίζεται να μελετάται με τη γενική της έννοια, χωρίς να διακρίνονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων πολύ μικρού μεγέθους, με αποτέλεσμα ο πραγματικός τους ρόλος να αγνοείται. Η Ε.Ο.Κ.Ε. διαπιστώνει ότι μέχρι σήμερα η Επιτροπή δεν ανέλαβε καμία πρωτοβουλία για να ανταποκριθεί στα αιτήματα του Κοινοβουλίου και της Ε.Ο.Κ.Ε.

Οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία των μικροεπιχειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων

Η διευκόλυνση της συγκρότησης νέων επιχειρήσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση, προκειμένου να επεκταθεί η παραγωγική βάση και να μειωθεί η ανεργία, να εκβιομηχανιστούν οι πιο καθυστερημένες περιοχές, καθώς και για την αναβίωση ενός κλάδου ή περιοχής.

Τα μεγαλύτερα προβλήματα που συναντώνται κατά τη συγκρότηση μιας επιχείρησης αφορούν κυρίως χρηματοπιστωτικές πτυχές, φορολογικά θέματα, πτυχές της αγοράς εργασίας (π.χ. υψηλό κόστος εργατικού δυναμικού), αθέμιτος ανταγωνισμός (π.χ. λαθραίος), αργή και δαπανηρή γραφειοκρατία κ.ά.

Προαγωγή της εργασίας για ίδιο λογαριασμό και των μικρών επιχειρήσεων

Το 2000 το ποσοστό των εργαζομένων για ίδιο λογαριασμό στο σύνολο της απασχόλησης στην Ε.Ε. ανέρχεται σε 13,6%. Η Ελλάδα με 31,3% κατατάσσεται πριν από την Ιταλία (23,6%), ενώ αρκετά διαφορετική είναι η κατάσταση στη Γερμανία (9,7%), τη Γαλλία (10%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (10,9%). Πλησιέστερες προς την Ιταλία είναι η Ισπανία (18%) και η Πορτογαλία (20,2%).

Ο αντίκτυπος αυτής της αύξησης των μεμονωμένων εργαζομένων στο κοινωνικοοικονομικό σύστημα θα είναι σημαντικός. Όλο και περισσότεροι από αυτούς θα απευθύνονται σε ιδιωτικές υπηρεσίες για ασφάλιση, πρόνοια και κατάρτιση. Αυτό, βέβαια, δεν μειώνει την ανάγκη για τη διατήρηση δημοσίων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

Η "ανάδυση" της παραοικονομίας

Ανησυχητική είναι η συνεχής αύξηση της παραοικονομίας σε όλη την Ευρώπη, παρουσιάζοντας μια δυναμική που δεν είναι αναγκαστικά παρόμοια με την αντίστοιχη της επίσημης οικονομίας. Η παραοικονομία θεωρείται πλέον ως "φυσιολογική διάσταση" της παραγωγικής δραστηριότητας. Ο κυριότερος λόγος που οδηγεί τους εργοδότες και εργαζομένους στην παραοικονομία είναι ο οικονομικός παράγοντας, καθώς αυτή προσφέρει ευκαιρίες αύξησης του προσωπικού κέρδους. Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των παράνομων δραστηριοτήτων στην Ευρώπη είναι οι εξής:

- ο ελλιπής σεβασμός των φορολογικών και δημοσιονομικών κανόνων,
- η υψηλή φορολογία και οι κοινωνικές εισφορές,
- οι πολύ δαπανηρές διοικητικές διαδικασίες και ο υπερβολικός αριθμός κανονισμών,
- η διαφθορά στο δημόσιο τομέα,
- η ανεπαρκής νομοθεσία στα θέματα της αγοράς εργασίας.

Τα άτομα που απασχολούνται σε δραστηριότητες παραοικονομίας, παρόλο που περιλαμβάνονται στο εργατικό δυναμικό, δεν καταμετρούνται ως άνεργοι, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να υπερεκτιμάται.

Βελτίωση της πρόσβασης της μικρής επιχείρησης στις πιστώσεις

Η πρόσβαση στις πιστώσεις αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων, όπου η πρόσβαση στην πίστωση εμποδίζεται συχνά από υπερεκτίμηση του κινδύνου. Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, στις διεργασίες συγχώνευσης και ενσωμάτωσης μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών, να δημιουργούνται σχετικές διαρθρώσεις υποστήριξης των μικρών επιχειρήσεων.

Οι προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν για να καλυφθεί το χάσμα μεταξύ πίστωσης και μικρής επιχείρησης συνοψίζονται στα εξής σημεία:

- Παροχή υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας από το πιστωτικό σύστημα.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή, από την άποψη παροχής συμβουλών, των πιστωτικών επιχειρήσεων, στη ζωή της επιχείρησης.
- Διευκόλυνση της πρόσβασης των μικροεπιχειρήσεων στις πιστώσεις με τη μείωση των εγγυήσεων ως προς την περιουσιακή κατάσταση για τη χορήγηση δανείων.
- Το κόστος του χρήματος να ευθυγραμμίζεται περισσότερο με τις προδιαγραφές που εφαρμόζονται για τις μεγάλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.
- Να ευνοηθούν οι χρηματικοί μηχανισμοί μεταξύ κρατικών ενισχύσεων και του τραπεζικού συστήματος, για να υποβοηθηθεί η αύξηση απασχόλησης.

Μείωση του κόστους της γραφειοκρατίας

Για την απλοποίηση και την επίτευξη των απαραίτητων γραφειοκρατικών διαδικασιών για τη δημιουργία και τη διαχείριση των δραστηριοτήτων των μικροεπιχειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων, υποδεικνύονται: η κατάργηση των περιττών εγγράφων, η ελάφρυνση της γραφειοκρατικής διαδικασίας με αυτοβεβαιώσεις, διασκέψεις υπηρεσιών και ηλεκτρονικές υπογραφές και η βελτίωση της σχέσης με τη δημόσια διοίκηση.

Βελτίωση της ποιότητας και της πρόσβασης στις πραγματικές υπηρεσίες

Οι κυριότερες προβληματικές σχετικές με την παροχή πραγματικών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις αφορούν στη δημιουργία υπηρεσιών που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μικροεπιχειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων, τη διασφάλιση ενός συνεκτικού συστήματος υπηρεσιών που προορίζονται για τις μικροεπιχειρήσεις και τις μικρές επιχειρήσεις, τη διασφάλιση της ποιότητας παροχών, τη διασφάλιση της επιμόρφωσης των διαχειριστών της επιχείρησης και των εργαζομένων, καθώς και τον προσδιορισμό μέσων για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η επιχείρηση και οι γυναίκες

Είναι σημαντικό να καταρτιστούν δράσεις για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, όπως η δημιουργία κοινωνικών μηχανισμών που να επιτρέπουν τη συμφιλίωση εργασίας και οικογενειακής ζωής και η εφαρμογή και ενίσχυση των πολιτικών και των προγραμμάτων σε νομικό, χρηματοπιστωτικό και κοινωνικό επίπεδο. Επίσης, καθώς οι γυναίκες διαδραματίζουν συχνά σημαντικό ρόλο στις οικογενειακές επιχειρήσεις, πρέπει να υπάρξει επίσημη αναγνώριση της εργασίας αυτής μέσω αντισταθμίσεων και ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Διαδοχή και ανάληψη της επιχείρησης από τους μισθωτούς

Η Ε.Ο.Κ.Ε. υποστηρίζει κάθε πρωτοβουλία σχετικά με τη διευκόλυνση της μεταβίβασης μιας επιχείρησης λόγω διαδοχής ή την ανάληψή της από τους μισθωτούς της.

Κοινωνικές επιχειρήσεις

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι αυτόνομες οικονομικές οντότητες με κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελμα-

τική ένταξη των μειονεκτούντων ή των κοινωνικά περιθωριοποιημένων ατόμων. Πρέπει να υποστηριχθεί κάθε πρωτοβουλία για την αναγνώριση του ιδιαίτερου ρόλου που διαδραματίζουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Εφαρμογή του ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις

Σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη, η Ε.Ο.Κ.Ε. σημειώνει ως θετικά σημεία την υιοθέτηση του ευρωπαϊκού Χάρτη από τις χώρες που προσχωρούν στο Maribor, την παράθεση παραδειγμάτων για δράσεις στις οποίες προέβλεψαν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις δέκα συστάσεις του Χάρτη, καθώς και το γεγονός ότι η Επιτροπή τονίζει συνεχώς τη σημασία της αρχής "σκέφτομαι πρώτα σε μικρή κλίμακα".

Ωστόσο, η Ε.Ο.Κ.Ε. εφιστά την προσοχή των κοινοτικών οργάνων σε τέσσερα σημαντικά κενά:

- οι κοινοτικές δράσεις που παρουσιάζονται στην έκθεση αναφέρονται πάντα στις ΜΜΕ γενικώς, χωρίς να εξετάζεται ο πραγματικός αντίκτυπος στις μικρές επιχειρήσεις,
- η έκθεση δεν προβαίνει σε συστάσεις προς τα κράτη μέλη, ενώ ο Χάρτης εντάσσεται στην πολιτική της Λισσαβόνας,
- δεν εξετάζεται ο αντίκτυπος των μείζονων κοινοτικών πολιτικών στις μικρές επιχειρήσεις,
- η διαβούλευση με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των μικρών επιχειρήσεων παραμένει πολύ περιορισμένη.

Η νομική και πολιτική αναγνώριση του Χάρτη

Η Ε.Ο.Κ.Ε. ζητά από τη Συνέλευση να εγγράψει σαφώς στο κεφάλαιο του συντάγματος για τη βιομηχανία την εφαρμογή των συστάσεων του ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις. Ζητά από το Συμβούλιο να συμπληρώσει τις αποφάσεις του Συμβουλίου ανταγωνιστικότητας της 3ης Μαρτίου με μια απόφαση που θα περιλαμβάνει τρία σημεία και θα ζητά από την Επιτροπή: να αναφέρεται στο Χάρτη και να περιλαμβάνει τις μικρές επιχειρήσεις και τις μικροεπιχειρήσεις σε όλα τα κοινοτικά προγράμματα, να αναλύει πριν από την υιοθέτηση κάθε κοινοτικής απόφασης την συγκεκριμένη επίδρασή της στις μικροεπιχειρήσεις και στις μικρές επιχειρήσεις και, τέλος, να καθιστά δυνατή τη συμμετοχή των ευρωπαϊκών οργανώσεων, που εκπροσωπούν τις μικροεπιχειρήσεις για τις κοινοτικές αποφάσεις που τις αφορούν.

Επαναπροσανατολισμός των κοινοτικών προγραμμάτων και πολιτικών προς τις απαιτήσεις των μικροεπιχειρήσεων και των μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις

Τα προβλήματα που αναφέρθηκαν προηγουμένως θα μπορούσαν εν μέρει να επιλυθούν μέσω των κοινοτικών προγραμμάτων. Σε περίπτωση που δεν τα εξετάζουν, θα πρέπει να τα περιλάβουν οπωσδήποτε, ενώ σε περίπτωση που τα εξετάζουν, θα πρέπει να τους δώσουν μεγαλύτερη σημασία καταρτίζοντας προγράμματα "νέας γενιάς" για τις μικρές επιχειρήσεις και τις βιοτεχνικές επιχειρήσεις, που να στηρίζονται στο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα του συνεταιρίζεσθαι των επιχειρήσεων.

Θα πρέπει να καταρτιστούν και να ενισχυθούν προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στη μικρή επιχείρηση.

Θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα μέσα διακυβέρνησης για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων με την καταχώρησή τους με απευθείας σύνδεση και την πρόβλεψη ενιαίας θυρίδας που θα δίνει τη δυνατότητα σύνδεσης με δίκτυο ευρωπαϊκού επιπέδου.

Θα πρέπει, επίσης, να προβλεφθεί τροποποίηση του δικαίου που ρυθμίζει τις πτωχεύσεις στην Ευρώπη και να ασκηθούν πιέσεις στα κράτη που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει την οδηγία για το αμετάκλητο των πληρωμών.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ**Δεύτερη έκθεση προόδου
σχετικά με την οικονομική
και κοινωνική συνοχή**

COM(2003) 34 τελικό

Στις 30 Ιανουαρίου 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε στη δημοσιότητα τη δεύτερη έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή, η οποία παρουσιάζει μια ενημερωμένη ανάλυση της κατάστασης και των τάσεων που εμφανίζονται στις περιφέρειες, καθώς και τα κυριότερα θέματα συζήτησης κατά τη διάρκεια του 2002 για τη μελλοντική πολιτική συνοχή.

1. Κατάσταση και τάσεις

Το 2001 σημειώθηκε σημαντική ύφεση της οικονομικής ανάπτυξης στην Ε.Ε. Το ΑΕΠ αυξήθηκε μόλις κατά 1,5% ετησίως για το σύνολο της Ε.Ε. των 15, σε σύγκριση με το 2000 που το ποσοστό ήταν 3,5%. Οι μόνες χώρες όπου η ανάπτυξη υπερέβη το 2% ήταν η Ιρλανδία, η Ελλάδα και η Ισπανία.

Στη διευρυμένη Ένωση οι χώρες μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ομάδες: Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει τις 8 υποψήφιες χώρες με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα, το οποίο ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 42% του μέσου όρου της Ε.Ε. των 25. Στη δεύτερη ομάδα το κατά κεφαλήν εισόδημα κυμαίνεται από 71% του κοινοτικού μέσου όρου στην Ελλάδα έως 92% στην Ισπανία και περιλαμβάνει τις 2 εναπομένουσες υποψήφιες χώρες (Σλοβενία και Κύπρος), καθώς και την Πορτογαλία. Η τρίτη ομάδα περιλαμβάνει τα υπόλοιπα κράτη μέλη, με εισόδημα τουλάχιστον κατά 11% υψηλότερο από το μέσο όρο της Ε.Ε. των 25.

Οι ανισότητες όσον αφορά στο περιφερειακό εισόδημα στην Ε.Ε. προβλέφθηκε ότι θα αυξηθούν μετά τη διεύρυνση. Η διαφορά του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ μεταξύ του 10% του πληθυσμού που ζει πλέον ευημερούσες περιφέρειες και του ίδιου ποσοστού που ζει στις λιγότερο ευημερούσες περιφέρειες θα είναι υπερδιπλάσια στην Ε.Ε. των 25 σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατεί στην Ε.Ε. των 15.

Ακολουθώντας την ύφεση της οικονομικής ανάπτυξης μετά το δεύτερο εξάμηνο του 2000, ο ρυθμός καθαρής αύξησης των θέσεων απασχόλησης μειώθηκε κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2001 και στους επόμενους μήνες. Το 2001, απασχολούνταν στην Ε.Ε. το 64% των ατόμων που βρίσκονταν σε ηλικία για να εργαστούν. Στη Δανία, τις Κάτω Χώρες, την Πορτογαλία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο καταγράφηκαν το 2001 ποσοστά απασχόλησης άνω του 70%, ενώ στην Ελλάδα τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν πολύ χαμηλότερα από 60%.

Παράλληλα με τις αλλαγές στον τομέα της απασχόλησης, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε ελαφρώς κατά το πρώτο εξάμηνο του 2002, φτάνοντας το 7,7% τον Αύγουστο από 7,4% τον προηγούμενο χρόνο. Η ανεργία εξακολουθεί να παραμένει σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα στην Ιταλία, την Ελλάδα και την Ισπανία, κυρίως όσον αφορά στις γυναίκες και τους νέους.

Οι αποκλίσεις μεταξύ των περιφερειών όσον αφορά στην ανεργία παραμένουν σημαντικές. Στις περιφέρειες με τα χαμηλότερα ποσοστά η ανεργία ανήλθε σε 2,3% κατά μέσο όρο, ενώ στις περιφέρειες με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας ανήλθε κατά μέσο όρο σε 19,7%.

Όσον αφορά στην κατανομή εισοδήματος στην Ε.Ε., σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία έχει εξισωθεί με την πάροδο του χρόνου. Η αναλογία μεταξύ του 20% των εισοδηματιών με την καλύτερη θέση και του 20% με τη χειρότερη θέση μειώθηκε από 5,1 το 1995 σε 4,6 το 1999.

Η διεθνής οικονομική ύφεση του 2001 επηρέασε όλες τις υποψήφιες χώρες, στο σύνολο των οποίων το ποσοστό απασχόλησης μειώθηκε για πέμπτη συνεχή χρονιά. Το 2001, το ποσοστό απασχόλησης των χωρών αυτών ήταν σχεδόν 6 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Ε.Ε. των 15. Μόνο στην Κύπρο και τη Σλοβενία σημειώθηκε υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης από το μέσο όρο της Ε.Ε. Η προσχώρηση των νέων χωρών

ενδέχεται να οδηγήσει στη μείωση του μέσου όρου απασχόλησης της Ε.Ε. και παράλληλα στην αύξηση του ποσοστού ανεργίας της Ε.Ε.

Όσον αφορά στις μελέτες σχετικά με τη χωροταξική συνιστώσα της συνοχής, κατά τη διάρκεια του 2002 πραγματοποιήθηκαν σημαντικές εργασίες και ειδικότερα η έναρξη του προγράμματος ESPON που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 3 Ιουνίου 2002. Σύμφωνα με τη μελέτη για τις νησιωτικές περιοχές, η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη ορισμένων νήσων καθίσταται ενδεχομένως δυσχερής λόγω του μικρού αριθμού κατοίκων, των δυσχερειών όσον αφορά την προσβασιμότητά τους, του γεγονότος ότι η οικονομία είναι πιο ευάλωτη, καθώς βασίζεται σε μία ή δύο βασικές δραστηριότητες (τη γεωργία, την αλιεία ή τον τουρισμό) και, τέλος, λόγω της περιορισμένης εδαφικής έκτασης. Προσπαθώντας να αντιμετωπίσουν τις αντιξοότητες αυτές, ορισμένες νησιωτικές περιοχές επενδύουν σε καινοτόμες μορφές ανάπτυξης, ώστε να διαφοροποιήσουν την οικονομία τους [δημιουργία τεχνολογικών (Κρήτη, Åland), κέντρων παροχής υποστήριξης στις ΜΜΕ (Μαγιόρκα)].

2. Συζητήσεις σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή

Συζητήσεις διεξήχθησαν στα πλαίσια των θεσμικών οργάνων, όπως του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Η τελευταία εξέδωσε δύο γνωμοδοτήσεις, μία για τη στρατηγική της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και μία σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή στα πλαίσια της διεύρυνσης και της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.

Η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης τα ακόλουθα σεμινάρια:

α) Το σεμινάριο στις 27 και 28 Μαΐου 2002 σχετικά με τις προτεραιότητες της Ένωσης όσον αφορά τις περιφέρειες, κατά το οποίο εξετάστηκε η αποτελεσματικότητα των διαρθρωτικών παρεμβάσεων υπό το πρίσμα της σύγκλισης των περιφερειών, η συνεισφορά τους στους στόχους των λοιπών κοινοτικών πολιτικών, ο ρόλος τους ως παράγοντα οικονομικής ολοκλήρωσης και σταθερότητας, η διαφάνειά τους έναντι των πολιτών και, τέλος, η συμβολή τους στη βελτίωση της διακυβέρνησης.

β) Το σεμινάριο σχετικά με τις προτεραιότητες στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής (30 Σεπτεμβρίου 2002), που αφορούσε τις προτεραιότητες των πολιτικών για την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, όπως αυτές καθορίστηκαν στη Δεύτερη έκθεση για τη συνοχή: περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης, κοινωνία της γνώσης, κοινωνική ένταξη και ισότητα ευκαιριών. Τονίστηκε ότι η αρχή της ισότητας αφορά διακρίσεις κάθε είδους, όπως οι φυλετικές διακρίσεις ή οι διακρίσεις λόγω αναπηρίας. Οι διακρίσεις βάσει του φύλου αποτελούν ειδικότερη περίπτωση, λόγω της έκτασης του προβλήματος.

γ) Το σεμινάριο για τις αστικές περιοχές (8 και 9 Ιουλίου 2002), όπου συμμετείχαν περισσότεροι από 600 φορείς των προγραμμάτων URBAN, μεταξύ των οποίων πολλοί δήμαρχοι και αντιδήμαρχοι, οι οποίοι υπογράμμισαν την ουσιαστική συμβολή της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN στην ανάπτυξη των πόλεων, καθώς και το σημαντικό πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στις εθνικές - κρατικές και ιδιωτικές - παρεμβάσεις.

δ) Το σεμινάριο για τις ορεινές περιοχές (17 και 18 Οκτωβρίου 2002), όπου εκφράστηκαν τα αιτήματα για υποστήριξη εξειδικευμένων έργων για τις ανάγκες των ορεινών περιοχών, για αναγνώριση της σημασίας της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας, όπως υφίσταται στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας INTERREG, καθώς και για βελτίωση του συσχετισμού των κοινοτικών πολιτικών με αντίκτυπο στις ορεινές περιοχές.

Οι πρωτοβουλίες των κρατών μελών και των περιφερειών σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή υπήρξαν πολυάριθμες. Σε πολλά κράτη-μέλη πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια, με ή χωρίς τη συμμετοχή της Επιτροπής. Τα πλέον επίμαχα θέματα αφορούσαν τους στόχους της πολιτικής για τη συνοχή, καθώς και τη συμβολή των άλλων κοινοτικών πολιτικών στη συνοχή. Σε όλες σχεδόν τις επίσημες θέσεις που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή, υποστηρίζεται η διατήρηση της προτεραιότητας της πολιτικής για τη συνοχή, όσον αφορά στις περιφέρειες που εμφανίζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους. Ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας αυτών των περιφερειών, υποστηρίζεται κυρίως η διατήρηση του ισχύοντος κριτηρίου, το οποίο χρησιμοποιείται από το 1989, δηλαδή 75% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης. Ωστόσο, εκφράστηκε η άποψη ότι το κριτήριο αυτό πρέπει να συνοδεύεται και από άλλα κριτήρια, όπως το ποσοστό απασχόλησης ή ανεργίας, η παραγωγικότητα, ο περιφερειακός χαρακτήρας, η μείωση του πληθυσμού ή το επίπεδο δημοσιονομικής εκτέλεσης. Οι εκπρόσωποι των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών και των νησιωτικών περιοχών ελπίζουν ότι οι περιοχές τους θα θεωρούνται ότι χρήζουν βοήθειας ακόμη και όταν το εισόδημά τους υπερβεί το κατώφλι επιλεξιμότητας.

Επιπλέον, υποστηρίχθηκε η ανάγκη διατήρησης μιας πολιτικής για την οικονομική και κοινωνική συνοχή εκτός των περιφερειών που εμφανίζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προώθηση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών μνημονεύεται πολύ συχνά ως πρωταρχικός επιδιωκόμενος στόχος.

Αναγνωρίζεται, επίσης, ευρέως η ανάγκη συνέχισης δράσεων για την προώθηση της διασυνοριακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Αυτό προκύπτει από την αναγνώριση ότι η επιτυχής εφαρμογή των δράσεων αυτών, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ευρωπαϊκή εδαφική ολοκλήρωση, απαιτεί οργάνωση σε υπερεθνικό επίπεδο.

3. Προετοιμασία για τη διεύρυνση μέχρι το τέλος του 2006

Στις τακτικές εκθέσεις του Οκτωβρίου του 2002 επισημαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα όσον αφορά την εφαρμογή των διαρθρωτικών δράσεων μετά την προσχώρηση, τα οποία είναι η ανεπάρκεια του συντονισμού μεταξύ των υπουργείων, τα μειονεκτήματα των διοικητικών και δημοσιονομικών διαδικασιών που αφορούν τις συγχρηματοδοτήσεις και τη διαχείριση προγραμμάτων και, τέλος, οι αποκλίσεις στην αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών ελέγχου.

Μετά από μια περίοδο διαπραγματεύσεων, το Συμβούλιο ενέκρινε τη μέθοδο κατανομής των πιστώσεων που πρότεινε η Επιτροπή και που στηρίζεται στην αυστηρή εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου. Το Συμβούλιο της Κοπεγχάγης αποφάσισε τελικά τη χρηματοδότηση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής με 21,7 περίπου δισ. ευρώ για την περίοδο 2004-2006.

Η λειτουργία των Διαρθρωτικών Ταμείων στα νέα κράτη-μέλη αποτελεί σημαντική πρόκληση τόσο για την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και για τους δικαιούχους. Όσον αφορά στην Ε.Ε., πρέπει να παρασχεθούν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι πολιτικές συνοχής να είναι αποδοτικές για τις περιφέρειες των νέων κρατών-μελών. Όσον αφορά στις υποψήφιες χώρες, πρέπει να μπορέσουν σε πολύ σύντομες προθεσμίες (τρία έτη αντί για επτά) να ενταχθούν σε ένα σύστημα που δεν προοριζόταν γι' αυτές, αλλά το οποίο τους παρέχει σημαντικές προοπτικές επιτάχυνσης της ανάπτυξής τους.

Έκφραση Γνώμης Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. με θέμα «Επιστροφή Φ.Π.Α. και Ε.Φ.Κ. πετρελαίου κίνησης επί των επιδοτήσεων που λαμβάνουν οι αγρότες ειδικού καθεστώτος»

Συνήλθε την Τρίτη, 18 Φεβρουαρίου 2003, η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκφράσει Γνώμη Πρωτοβουλίας με θέμα «Επιστροφή Φ.Π.Α. και Ε.Φ.Κ. πετρελαίου κίνησης επί των επιδοτήσεων που λαμβάνουν οι αγρότες ειδικού καθεστώτος».

Κατ' αρχήν, η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. έχει κατά το παρελθόν εκδώσει μία σειρά από Γνώμες (5 Γνώμες επί Σχεδίων Νόμου και 6 Γνώμες Πρωτοβουλίας) για θέματα που αφορούν στον αγροτικό τομέα της οικονομίας και της κοινωνίας. Κατά συνέπεια, η Γνώμη που ακολουθεί δεν θα πρέπει να αντιμετωπιστεί μεμονωμένα, αλλά ενταγμένη μέσα στο γενικότερο πλαίσιο των απόψεων της Ο.Κ.Ε. για την αγροτική ανάπτυξη.

Το ειδικότερο θέμα που εξετάζεται στη συγκεκριμένη Γνώμη, προέκυψε από τη μέχρι τώρα τακτική του Υπουργείου Οικονομικών να επιστρέφονται ο Φ.Π.Α. και ο Ε.Φ.Κ. υπολογιζόμενοι μόνον επί της πραγματικής αξίας πώλησης των αγροτικών προϊόντων και να μη λαμβάνονται υπόψη οι επιδοτήσεις.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας, λαμβάνοντας υπ' όψιν και την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία, θεωρεί ότι οι κάθε είδους κοινοτικές αντισταθμίσεις-επιδότησεις που χορηγούνται στο πλαίσιο της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς, είτε αυτές αποδίδονται σε συνάρτηση με την ποσότητα προϊόντων που διατίθεται στην αγορά, είτε σε συνάρτηση της καλλιεργούμενης έκτασης, ανεξάρτητα το πώς καταβάλλονται ή εισπράττονται από τον παραγωγό (από τους εμπόρους-μεταποιητές είτε απ' ευθείας) συνιστούν μέρος του ακαθάριστου εισοδήματος των παραγωγών που συμπληρώνει την τιμή διάθεσης των προϊόντων τους και ως τέτοιες πρέπει να αντιμετωπίζονται.

Οι επιδοτήσεις αυτές έχουν σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών κοινοτικών προϊόντων, ώστε αυτά να πωλούνται στις διεθνείς τιμές.

Με το σκεπτικό αυτό, που δεν προσκρούει σε καμία κοινοτική διάταξη, και δεδομένου ότι η επιστροφή Φ.Π.Α. και Ε.Φ.Κ. επί των επιδοτήσεων δεν αποτελεί μέτρο προνοιακής πολιτικής (όπως π.χ. οι εξισωτικές αποζημιώσεις), καθώς θα δίδεται σε όλους τους αγρότες ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης ή κλήρου, η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει τις ακόλουθες προτάσεις:

Η επιστροφή να γίνεται στην αντιπαροχή που λαμβάνει ο παραγωγός (εμπορική αξία) προσαυξημένη με την επιδότηση που λαμβάνει από το φορέα διαχείρισης αυτών, που είναι η Ομάδα Παραγωγών.

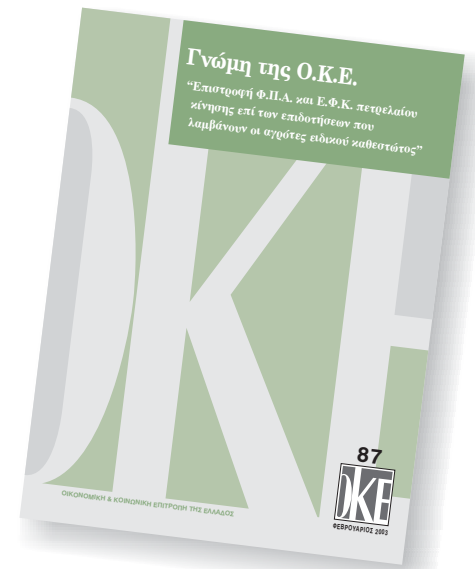
Συναφώς, δεν θα πρέπει να υπάρχει διαφοροποίηση, όπως γίνεται μέχρι σήμερα, ανάλογα με τον τρόπο εισπραχής των επιδοτήσεων από τους παραγωγούς (απ' ευθείας ή μέσω τρίτων) γιατί το

κριτήριο αυτό δεν έχει καμμία ουσιαστική σημασία και δεν αναιρεί το χαρακτήρα της επιδότησης, ο οποίος είναι να συμπληρώνει την τιμή του προϊόντος. Κατά συνέπεια, η φιλοσοφία της καταβολής της επιδότησης δεν αλλάζει, αλλά έγινε καθαρά για τυπικούς λόγους, οι οποίοι δεν δύνανται να επηρεάσουν το καθεστώς της επιστροφής του φόρου που υπήρχε πριν την αλλαγή αυτή.

Τα φορολογικά στοιχεία που θα απαιτούνται για την επιστροφή θα είναι οι εκκαθαρίσεις, στις οποίες θα συμπεριλαμβάνεται η διακίνηση των αγαθών που διατίθενται, καθώς και οι επιδοτήσεις που δίδονται στους παραγωγούς και αφορούν στην εκκαθάριση αυτή.

Σε περίπτωση που η επιδότηση λαμβάνεται σε χρόνο μεταγενέστερο του χρόνου εκκαθάρισης των προϊόντων να εκδίδεται εκκαθάριση μόνο για τις επιδοτήσεις. Σημειώνεται ότι ο φορέας διανομής της επιδότησης κατά την είσπραξή της θα εκδίδει το προβλεπόμενο για τις περιπτώσεις αυτές τιμολόγιο.

Οι προτάσεις αυτές, οι οποίες, όπως αναπτύχθηκε ανωτέρω, είναι απόλυτα συμβατές με την 6η Κοινοτική Οδηγία, θα πρέπει να υιοθετηθούν από το Υπουργείο Οικονομικών, με την έκδοση ειδικής

εγκυκλίου, στην οποία να περιέχονται σαφείς και οριστικές κατευθύνσεις προς τις κατά τόπους Δ.Ο.Υ. για την ενιαία εφαρμογή τους.

Θα πρέπει να διασφαλισθεί η ταχύτητα στην απονομή της διοικητικής δικαιοσύνης καθώς οι φορολογικές υποθέσεις αφορούν κρίσιμα για τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης μεγέθη και θα πρέπει να εκκαθαρίζονται σύντομα.

Είναι αναγκαίο να συνεχισθεί σε κάθε φορολογικό κλάδο η προσπάθεια περιορισμού της ευχέρειας υποκειμενικών ερμηνειών από πλευράς των φορολογικών αρχών.

Πάνω: Ο κ. Ν. Λιάλιος, Αντιπρόεδρος, το Προεδρείο και ο Γενικός Γραμματέας της Ο.Κ.Ε.
Κάτω: Ο κ. Χ. Κεφάλας, Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και το Προεδρείο της Ο.Κ.Ε.

Έκφραση Γνώμης Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. επί των «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN II 2000 - 2006»

Συνήλθε την Τρίτη, 18 Φεβρουαρίου 2003, η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκφράσει Γνώμη Πρωτοβουλίας επί των «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN II 2000 - 2006».

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. εξέφρασε τη σύμφωνη γνώμη ότι η λογική της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN II, που βασίζεται στη συνδυασμένη παρέμβαση στο οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, περιβαλλοντικό και πολεοδομικό πλαίσιο μιας ζώνης με στοιχεία υποβάθμισης και κοινωνικού διαχωρισμού, αντανακλάται επαρκώς στα τρία Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Οι τρεις επιλεγμένες αστικές περιοχές, αν και βρίσκονται σε διαφορετικές πόλεις (πρόκειται για το Δήμο του Περάματος, για την Αγία Τριάδα στο Δήμο Ηρακλείου Κρήτης και για συγκεκριμένες γειτονιές στο Δήμο Κομοτηνής στη Θράκη), συγκεντρώνουν στοιχεία υποβάθμισης του περιβάλλοντος, αντιμετωπίζουν πρόβλημα στον αστικό τους ιστό και το παραγωγικό τους δυναμικό βρίσκεται σε μια παρατεταμένη διαδικασία αναδιάρθρωσης και ανασχηματισμού, με αποτέλεσμα την απώλεια θέσεων απασχόλησης και την αύξηση της ανεργίας των κατοίκων τους.

Οι τρεις περιοχές βρίσκονται σε πόλεις οι οποίες αποτελούν αποδέκτες εφαρμογής άλλων Κοινοτικών Προγραμμάτων. Τα Προγράμματα όμως αυτά δεν εφαρμόζονται εξειδικευμένα στα συγκεκριμένα χωρικά σύνολα και τα οφέλη τους αντλούνται κατά κύριο λόγο από τους κατοίκους των ευρύτερων περιοχών και όχι από τους κατοίκους των συγκεκριμένων γειτονιών. Αντίθετα, οι άνθρωποι αυτοί, καθώς αποτελούν τις ασθενέστερες οικονομικές και κοινωνικές ομάδες των πόλεων στις οποίες ζουν, δεν μπορούν να αντλήσουν τα οφέλη που προκύπτουν από τις πολιτικές αυτές. Στην πράξη, λοιπόν, η Κ.Π. URBAN μπορεί να αποτελέσει γέφυρα μεταξύ των προσεγγίσεων μικρής κλίμακας και των ολοκληρωμένων εφαρμογών των κυριότερων προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Πρωτοβουλία URBAN II θα συμπληρώσει τα μέτρα που σχετίζονται με την ανάπτυξη υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και προωθούνται μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία περιλαμβάνουν άξονες προτεραιότητας με σαφή αστική διάσταση, αλλά και άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Περιβάλλον, Κοινωνία της Πληροφορίας, Επαγγελματική Κατάρτιση κ.ά) του Γ' Κ.Π.Σ. Η

Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της συνοχής, της συνέργειας και του αποτελεσματικού συντονισμού της πρωτοβουλίας, τόσο με τα Π.Ε.Π., όσο και με τα υπόλοιπα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ.

Παρά ταύτα, η Ο.Κ.Ε είναι υποχρεωμένη να επισημάνει ότι υπάρχουν πολύ σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των δράσεων του Προγράμματος, δεδομένου ότι μέχρι το τέλος του 2002 δεν είχε ξεκινήσει ακόμη η απορρόφηση των πόρων. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρέπει να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να καλυφθεί ο χαμένος χρόνος.

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι οι φορείς υλοποίησης έχουν να αντιμετωπίσουν μία σημαντική πρόκληση ολοκληρωμένης παρέμβασης σε περιοχές της αρμοδιότητάς τους με πειστικά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Η ευκαιρία είναι μοναδική αλλά και το βάρος του έργου και της ευθύνης είναι πολύ σημαντικό. Οι φορείς αυτοί σε συνεργασία με τις Διαχειριστικές Αρχές των τριών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων θα πρέπει να εντοπίσουν όλα τα σημεία αδυναμίας τους και να τύχουν υποστήριξης ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο διαχειριστικό βάρος και το βάρος της υλοποίησης.

Για τις δράσεις οι οποίες προβλέπουν ενίσχυση ιδιωτών για την ανάληψη επιχειρηματικής δράσης (ενίσχυση σε ανέργους ή ΜΜΕ) θα πρέπει να διασφαλιστεί η δυνατότητα των ενδιαφερομένων να ανταποκριθούν επαρκώς και να κατανοήσουν το μέρος των τυπικών προϋποθέσεων και διαδικασιών προκειμένου να ενταχθούν. Η δημιουργία μηχανισμού τεχνικής στήριξης των ενδιαφερομένων για να καλυφθεί η έλλειψη τεχνογνωσίας και εμπειρίας σε τέτοιου είδους διαδικασίες είναι απαραίτητη, ώστε να μην δημιουργούνται αποκλεισμοί και να μπορούν όλοι, ισότιμα, να διεκδικήσουν και να επωφεληθούν από τις αντίστοιχες δράσεις. Δεδομένων των αυξημένων απαιτήσεων από τους

ιδιώτες για ένταξη σε δράσεις ενίσχυσεων, είναι πολύ σημαντική η τεχνική υποστήριξη των πλέον αδύναμων ομάδων πληθυσμού, ώστε να υπάρξει πραγματική διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος προς τα κάτω.

Καμία από τις επιλεγμένες περιοχές δεν έχει ενταχθεί στην αντίστοιχη Πρωτοβουλία της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Η Ο.Κ.Ε., πάντως, φρονεί ότι η αξιοποίηση των εμπειριών που αποκτήθηκαν από την υλοποίηση της URBAN I, δύναται να συμβάλει, σε μεγάλο βαθμό, στην αποφυγή λαθών και την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η διάδοση των πλέον χρήσιμων και ωφέλιμων συμπερασμάτων από το προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα, ώστε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των νέων παρεμβάσεων να ξεκινά από καλύτερη βάση, εξασφαλίζοντας, έτσι, βελτιωμένη απόδοση.

Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε τα σχέδια δράσης που προωθούνται σε μια περιοχή μέσω της URBAN II να διαρθρώνονται γύρω από ένα «κεντρικό» σημαντικό θέμα, που να χαρακτηρίζει την περιοχή. Τα προγράμματα που θα αξιολογηθούν και τελικά θα εγκριθούν πρέπει να καλύπτουν τη συνολική ανάπτυξη της κάθε περιοχής και όχι μεμονωμένες δράσεις που, ίσως, τελικά να ευνοούν προσωπικούς στόχους και σκοπιμότητες. Εκείνο που ρητά πρέπει να ενισχυθεί είναι η πολυτομεακή προσέγγιση, η επιλογή τομέων στους οποίους οι περιοχές έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (όπως για παράδειγμα, ανάδειξη τοπικής παράδοσης ή φυσικών πλεονεκτημάτων: οικόπεδο, χειροτεχνία, μικρές επιχειρήσεις που προωθούν τοπικά προϊόντα ποιότητας, οικολογικά προϊόντα κ.λπ.) και ο πραγματικά ολοκληρωμένος χαρακτήρας των προγραμμάτων. Είναι βέβαιο, ότι σε περιοχές όπως αυτές των φτωχών γειτονιών του άνω Περάματος, μια καινοτόμος πολιτική διάθεσης των

Ο κ. Ν. Σκορίνης,
Μέλος της Εκτελεστικής
Επιτροπής και το
Προεδρείο της Ο.Κ.Ε.

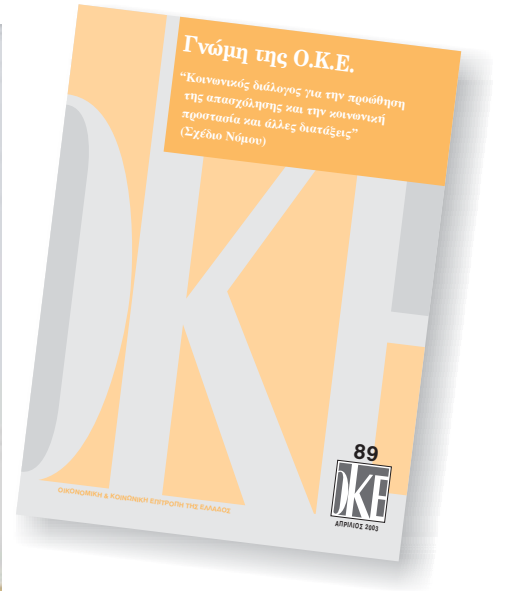
αποβλήτων ή η υλοποίηση ενός πεζόδρομου δεν μπορούν να αποτελέσουν άμεση λύση στην οικονομική και κοινωνική εξαθλίωση που αντιμετωπίζουν αυτές.

Τα τρία επιχειρησιακά προγράμματα θέτουν, ανάμεσα στις προτεραιότητες στο πλαίσιο της ανάπλασης του αστικού χώρου, την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στις περιοχές παρέμβασης με τη δημιουργία θέσεων εξαρτημένης εργασίας, με την υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και με προγράμματα κατάρτισης. Η Ο.Κ.Ε. προτείνει η δημιουργία θέσεων εργασίας να αποτελεί ένα σημαντικό κριτήριο επιλεξιμότητας για την ένταξη των προτεινόμενων έργων από τους ενδιαφερόμενους φορείς στα Μέτρα των αστικών προγραμμάτων μέσω της καθιέρωσης ενός συστήματος μέτρησης των θέσεων αυτών. Επιπλέον, για την παρακολούθηση των εξελίξεων σε σχέση με την ευόδωση, αφ' ενός δράσεων για την αναβάθμιση του αστικού χώρου και αφ' ετέρου τη δημιουργία απασχόλησης, η Ο.Κ.Ε. προτείνει τη δημιουργία Παρατηρητηρίων των σχετικών κοινωνικοοικονομικών δεικτών στο Ηράκλειο και το Πέραμα, αντίστοιχο με εκείνο που προβλέπεται στη Δράση 2.1.1. του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κομοτηνής.

Τέλος, στο πλαίσιο των δράσεων και των τριών αστικών προγραμμάτων προβλέπεται η δημιουργία νέων δομών και θεσμών (όπως, για παράδειγμα, συμβουλευτικοί σταθμοί, κέντρα κοινωνικής υποστήριξης, παρατηρητήριο, διαπολιτισμικός παιδικός σταθμός κ.ά.). Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι το ζητούμενο είναι οι νέες δομές και θεσμοί, που θα συγκροτηθούν, να στελεχωθούν με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, να περιλαμβάνουν στη διοίκησή τους εκπροσώπους των κοινωνικών φορέων και να οργανωθούν με τέτοιο τρόπο, ώστε η λειτουργία τους να είναι αποτελεσματική και βιώσιμη και μετά το 2006 που σηματοδοτεί το πέρας της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της URBAN II και του Γ' Κ.Π.Σ.

Έκφραση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. επί του Σχεδίου Νόμου «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις»

Το Προεδρείο της Ο.Κ.Ε. και η κα Ι. Πανοπούλου, Γενική Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συνήλθε την Παρασκευή, 4 Απριλίου 2003, η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκφράσει Γνώμη επί του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με θέμα «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις».

Στη Συνεδρίαση παρέστη και έλαβε το λόγο η Γενική Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κα Ιωάννα Πανοπούλου.

1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ως συνταγματικά κατοχυρωμένο εθνικό όργανο κοινωνικού διαλόγου, επικροτεί και στηρίζει κάθε προσπάθεια ενίσχυσης και προώθησης είτε του αυτόνομου κοινωνικού διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, είτε του διαλόγου μεταξύ αυτών και της Κυβέρνησης. Για το λόγο αυτό κρίνει κατ' αρχήν θετικά την προτεινόμενη νομοθετική πρωτοβουλία, και ειδικότερα τις ρυθμίσεις εκείνες του Σχεδίου Νόμου που εξυπηρετούν άμεσα το στόχο αυτό, όπως η σύσταση μόνιμων Εθνικών Επιτροπών διαλόγου για την Απασχόληση και την Κοινωνική Προστασία (άρθρα 1 και 2), η μερική κύρωση διατάξεων της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.) 2002-2003 (άρθρο 7), ο προσδιορισμός κατόπιν κοινωνικού διαλόγου των μορφών εργασίας που είναι επιβλαβείς για την υγεία, ασφάλεια και ηθική των ανηλί-

κων (άρθρο 4), η πρόβλεψη της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στην Επιτροπή που γνωμοδοτεί στον Υπουργό Εργασίας για την χορήγηση άδειας λειτουργίας σε Ι.Γ.Σ.Ε. και Ε.Π.Α. (άρθρο 5).

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει επίσης ως θετικά στοιχεία του προτεινόμενου Σχεδίου Νόμου την ύπαρξη ρυθμίσεων που είτε συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας (άρθρο 6 για την Ετήσια Κανονική άδεια, άρθρο 9 παρ. 1-4 για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων), είτε ικανοποιούν αιτήματα των παραγωγικών τάξεων (π.χ. άρθρο 17 παρ. 9 και 13 για ρύθμιση καταβολής καθυστερημένων ασφαλιστικών εισφορών των ΑΣΟ και των ασφαλιστικών οργανισμών των αυτοαπασχολούμενων, άρθρο 18 παρ. 9). Παράλληλα, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει σοβαρές διαφωνίες με ορισμένες ρυθμίσεις του Σχεδίου Νόμου, όπως του άρθρου 8 για την ατομική προστασία των προσωπικών δεδομένων, την παρ. 5 του άρθρου 17 που αφορά την κάλυψη του ταμειακού ελλείμματος του κλάδου ασθένειας του ΟΓΑ με έσοδα του κλάδου σύνταξης, και την παρ. 15 του ίδιου άρθρου που αφορά τη θέσπιση κοινωνικού πόρου υπέρ του Ο.Α.Ε.Ε.-Τ.Σ.Α.

2. Μεταξύ των παραπάνω ρυθμίσεων, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί κορυφαίο ζήτημα την κύρωση των διατάξεων της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., γιατί όπως έχει διατυπώσει και σε πρόσφατη Γνώμη Πρωτοβουλίας για τον Κοινωνικό Διάλογο (υπ' αριθμ. 86/2002), η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. έχει καταστεί παράγοντας σταθερότητας σε

δύσκολες οικονομικές συγκυρίες, διασφαλίζοντας ομαλές εργασιακές σχέσεις και εργασιακή ειρήνη. Ακριβώς λόγω της αυξημένης βαρύτητας της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., η Ο.Κ.Ε. υποστηρίζει ότι πρέπει να δεσμευτεί η Κυβέρνηση - κατά το πρότυπο της πολιτικής δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο θέμα της νομικής επικύρωσης των ευρωπαϊκών συλλογικών συμφωνιών με οδηγία (άρθρο 138 Συνθ)- ότι θα νομοθετεί άμεσα με αυτούσιο περιεχόμενο όλες τις ρυθμίσεις της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. που δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Σήμερα, η κύρωση των διατάξεων της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. γίνεται καθυστερημένα και επιλεκτικά.

3. Η Ο.Κ.Ε. πιστεύει ότι ο διάλογος για θέματα όπως η απασχόληση, η ανάπτυξη μέσω ανταγωνιστικότητας, αύξησης της παραγωγικότητας και προσέλκυσης επενδύσεων, και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να είναι συνεχής και να διεξάγεται μέσα από μόνιμες δομές διαλόγου που θα εξασφαλίζουν το σχεδιασμό και την εφαρμογή μακράς πνοής στρατηγικής, η οποία θα εξειδικεύεται σε κατάλληλες πολιτικές και θα συνοδεύεται από επιτελικές αποφάσεις και από σαφή δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων μερών για την υλοποίησή τους.

Για το λόγο αυτό, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί θετική εξέλιξη τη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής για την Απασχόληση και της Εθνικής Επιτροπής για την Κοινωνική Προστασία. Πιστεύει, όμως, ότι η διευρυμένη σύνθεση της Εθνικής

Επιτροπής Απασχόλησης από τη μια πλευρά είναι απαραίτητη, ώστε να αντιπροσωπεύονται κατά το δυνατόν όλες οι κοινωνικές ομάδες, από την άλλη πλευρά όμως την καθιστά δύσκαμπτη και δε διευκολύνει τη λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητά της ως όργανο χάραξης εθνικής στρατηγικής για την απασχόληση μέσα από διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους. Έλλειμμα αυτή τη στιγμή στον ελλαδικό χώρο δεν υπάρχει ως προς ένα συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο που θα παρεμβαίνει στην άσκηση των πολιτικών απασχόλησης, αλλά ως προς ένα όργανο αρμόδιο για την προετοιμασία εθνικής στρατηγικής απασχόλησης, για την παρακολούθηση της εφαρμογής της και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Αυτό το κενό καλούνται να συμπληρώσουν οι Εθνικές Επιτροπές και με αυτό το σκεπτικό είχε προταθεί η δημιουργία τους από τους κοινωνικούς εταίρους κατά τη συζήτηση του Ε.Σ.Δ.Α. 2002.

Προκειμένου να υλοποιηθεί ο παραπάνω κρίσιμος στόχος, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να προβλεφθεί στο Σχέδιο Νόμου, συμπληρωματικά προς την Εθνική Επιτροπή όπως προτείνεται, η σύσταση μίας ευέλικτης και ολιγάριθμης Συντονιστικής Επιτροπής Κοινωνικού Διαλόγου, στην οποία θα συμμετέχουν ισότιμα και σε επίπεδο κορυφής εκπρόσωποι της κυβέρνησης και των οργανώσεων που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Έκφραση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. επί των «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III 2000-2006»

Το Προεδρείο και ο Γενικός Γραμματέας της Ο.Κ.Ε.

Συνήλθε τη Δευτέρα, 23 Ιουνίου 2003, η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκφράσει Γνώμη επί των «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III 2000-2006».

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. εξέφρασε τη σύμφωνη γνώμη ότι η λογική της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG που βασίζεται στη συνδυασμένη παρέμβαση στο οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο μιας διασυνοριακής ζώνης, μέσω της ανάπτυξης συνεργασιών μεταξύ γειτονικών περιφερειών, αντανακλάται επαρκώς στα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί ότι από το περιεχόμενο των Προγραμμάτων διαφαίνεται ότι οι επιλογές των παρεμβάσεων δεν στηρίζονται σε ένα πλαίσιο συνολικού στρατηγικού σχεδιασμού, με αποσαφηνισμένους επιμέρους στόχους, για τις επιλεγόμενες περιοχές. Αντιθέτως, είναι φανερό η επιλογή παρεμβάσεων στη βάση της λογικής της πρωτοβουλίας και μόνο, γεγονός που δυσχεραίνει τη διάγνωση του στρατηγικού στόχου για τις συγκεκριμένες διασυνοριακές συνεργασίες. Αποτέλεσμα αυτού του ελλείμματος είναι η ομοιότητα των Προγραμμάτων μεταξύ τους, παρά τις σημαντικές ιδιαιτερότητες των περιοχών παρέμβασης.

Η Ο.Κ.Ε. φρονεί ότι η αξιοποίηση των εμπειριών που αποκτήθηκαν από την υλοποίηση της INTERREG II, δύναται να συμβάλλει, σε μεγάλο βαθμό, στην αποφυγή λαθών και την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η διάδοση των πλέον χρήσιμων και ωφέλιμων συμπερασμάτων από το προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα, ώστε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των νέων παρεμβάσεων να ξεκινά από καλύτερη βάση, εξασφαλίζοντας, έτσι, βελτιωμένη απόδοση. Οι δρόμοι φιλίας και συνεργασίας, που έχουν ήδη ανοίξει, αποτελούν μια παρακαταθήκη για τη συνέχιση των κοινών σχεδιασμών και στη νέα περίοδο.

Τα νέα προγράμματα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III θα πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς το Γ' Κ.Π.Σ. και τις άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες. Ιδιαίτερα, όσον αφορά στα προγράμματα που εντάσσονται στη Δέση Α και πρόκειται να απορροφήσουν το υψηλότερο ποσοστό των διαθέσιμων πόρων (50% έως 80%), θα πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα διακρατικά προγράμματα της INTERREG III: CADSES (για το χώρο της Κεντροανατολικής Ευρώπης), MEDOC (για τη λεκάνη της Μεσογείου), ARCHIMED (για την κεντροανατολική Μεσόγειο) και

τα διαπεριφερειακά προγράμματα για την ανατολική και νότια ζώνη της Δέσης Γ.

Κατά την παρούσα προγραμματική περίοδο (2000-2006), ο αριθμός των κοινοτικών πρωτοβουλιών έχει μειωθεί (από 13 σε 4), ενώ παράλληλα η INTERREG επικεντρώνεται σε παρεμβάσεις μεγαλύτερου δυναμικού και ευρύτερου πεδίου. Δεδομένου, λοιπόν, ότι έχει προβλεφθεί ο συνδυασμός της Πρωτοβουλίας INTERREG με άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες όπως το PHARE, το TACIS, το MEDA και το PASI, και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ιδιαίτερες διαδικασίες κάθε ταμείου είναι πολύ διαφορετικές, οι Διαχειριστικές Αρχές θα πρέπει να προβλέψουν το συντονισμό των διαδικασιών, ώστε να μην παρουσιαστούν εμπλοκές.

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι υπάρχουν πολύ σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των δράσεων του Προγράμματος, καθώς ήδη βρισκόμαστε στην αρχή του 2003 και θεωρεί ότι πρέπει να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να καλυφθεί ο χαμένος χρόνος. Σκόπιμο είναι να υπάρξει κατά το δυνατόν απλοποίηση των διαδικασιών ένταξης και υλοποίησης των έργων, δεδομένου μάλιστα ότι ο βαθμός εξειδίκευσης των δράσεων, σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι τέτοιος ώστε να παρέχονται τα εχέγγυα για τη δυνατότητα των φορέων για άμεση έναρξη της υλοποίησης. Αυτό υποδηλώνει ότι σε πολλές περιπτώσεις ο σχεδιασμός δεν είναι αρκετά ώριμος και εγκυμονεί κινδύνους για την ακύρωση, ματαίωση ή και προβληματική υλοποίηση. Είναι άμεση ανάγκη να κινηθούν οι φορείς υλοποίησης στην κατεύθυνση περαιτέρω εξειδίκευσης ορισμένων δράσεων ώστε να εκτιμηθούν και να προληφθούν όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι κατά το στάδιο εφαρμογής, έγκαιρα.

Παράλληλα, η Ο.Κ.Ε. εκδηλώνει την ανησυχία της σε σχέση με την ετοιμότητα και την εμπειρία των τελικών δικαιούχων και στις δύο πλευρές των συνόρων να υλοποιήσουν τις προτεινόμενες πράξεις μέσα στα διαθέσιμα χρονικά περιθώρια. Αυτό συνδέεται πρωτίστως με την ικανότητα των εμπλεκόμενων φορέων να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις υλοποίησης των προγραμμάτων με αποτελεσματικό τρόπο, στη δυνατότητα συντονισμού τους και κατάλληλης στελέχωσης. Είναι προϋποθέσεις, που αν δεν διασφαλισθούν, θα οδηγήσουν στη διακύβευση πολλών στόχων της Πρωτοβουλίας, και όχι μόνο ως προς την απορρόφηση πόρων, αλλά και ως προς την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που δίδονται στις περιοχές παρέμβασης τη δεδομένη στιγμή.

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι οι φορείς υλοποίησης έχουν να αντιμετωπίσουν μία σημαντική πρόκληση ολοκληρωμένης παρέμβασης σε περιοχές της

αρμοδιότητάς τους με πιεστικά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Η ευκαιρία είναι μοναδική, αλλά και το βάρος του έργου και της ευθύνης είναι πολύ σημαντικό. Οι φορείς αυτοί, σε συνεργασία με τις Διαχειριστικές Αρχές του Προγράμματος, θα πρέπει να εντοπίσουν όλα τα σημεία αδυναμίας τους και να τύχουν υποστήριξης ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο διαχειριστικό βάρος και το βάρος της υλοποίησης. Η ενδεχόμενη έλλειψη τεχνογνωσίας ή ανθρώπινου δυναμικού εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την επιτυχή ολοκλήρωση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Η αξιοποίηση εξωτερικών συμβούλων μπορεί να είναι μια λύση, σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις ελλείψεις σε καταρτισμένο προσωπικό που διασφαλίζουν τη συνέχεια και τη συνέπεια στην υλοποίηση. Θα πρέπει να αξιοποιηθεί, για το σκοπό αυτό, το τοπικό επιστημονικό δυναμικό. Οι Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της INTERREG οφείλουν να στηρίζουν τους τελικούς δικαιούχους στα σημεία αυτά και φέρουν σημαντικό μέρος της ευθύνης για τη σωστή προετοιμασία των φορέων υλοποίησης.

Οι Περιφέρειες, ως μονάδες αυτοδιοίκησης, καλούνται να παίξουν ιδιαίτερα κρίσιμο ρόλο, εξασφαλίζοντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη συνεργασιών μεταξύ των δύο πλευρών των συνόρων. Η συμμετοχή βέβαια και η υποστήριξη των τοπικών παραγόντων είναι αναγκαία. Ως εκ τούτου, πολύ χρήσιμη και θετική είναι η υποχρέωση των περιφερειακών αρχών που συμμετέχουν σε κάθε πρόγραμμα να διασφαλίζουν τη συμμετοχή των τοπικών οργανώσεων στη φάση της κατάρτισης των δράσεων. Το γεγονός ότι τα Προγράμματα δεν εξαρτώνται αποκλειστικά και μόνο από την κεντρική εξουσία, αλλά και από τους τοπικούς οργανισμούς και παράγοντες, προάγει τη μεγαλύτερη καταλληλότητά τους για τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε ομάδας περιφερειών, καθώς και τη μεγαλύτερη αποκέντρωση και αποτελεσματικότητα των δράσεων.

Τέλος, η Ο.Κ.Ε. συνιστά, κατά την επιλογή των σχεδίων, να δίδεται μεγάλη σημασία στον πραγματικά διαρθρωτικό χαρακτήρα τους. Τα σχέδια πρέπει να είναι πολύ καινοτόμα, να στηρίζονται σε αντικειμενική και συγκεκριμένη συνεργασία και, προπαντός, να είναι βιώσιμα με αυξανόμενες επιτυχίες στην πορεία του χρόνου, ώστε να δημιουργούνται αυτοσυντηρούμενες υποδομές, που να επιβιώνουν μακροπρόθεσμα, και να αποφευχθεί η τάση που παρατηρείται επανειλημμένα να διακόπτονται ορισμένα από αυτά με τη λήξη της συμμετοχής τους στα Επιχειρησιακά Προγράμματα.